

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΕΒΔΟΜΟ ΤΜΗΜΑ**

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 17 Μαρτίου 2026, με την ακόλουθη σύνθεση: Μαρία Βλαχάκη, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Ιωάννα Ρούλια και Ευπραξία Δημολιού, Σύμβουλοι, Ελευθερία Πρασιανάκη (εισηγήτρια) και Ανδρέας Σώκος, Πάρεδροι, οι οποίοι μετέχουν με συμβουλευτική γνώμη.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου: Παρέστη ο Αντεπίτροπος της Επικρατείας Ιωάννης Κάρκαλης, που αναπληρώνει νομίμως τον Επίτροπο της Επικρατείας, ο οποίος ασκεί καθήκοντα του ελλείποντος Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας.

Γραμματέας: Γεωργία Τζένου, Προϊσταμένη της Γραμματείας του Τμήματος.

Για να αποφασίσει σχετικά με την από 4.3.2026 (ΑΒΔ .../2026) προσφυγή της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Ελληνική Εταιρεία Εξαγωγικών Πιστώσεων ΑΕ» και τους διακριτικούς τίτλους «Εταιρεία Εξαγωγικών Πιστώσεων Α.Ε.» και «Export Credit Greece», όπως νομίμως εκπροσωπείται, η οποία εδρεύει στην ... και παρέστη διά των πληρεξούσιων δικηγόρων της Αναστάσιου – Ευγένιου Χριστοφιλόπουλου (ΑΜ ΔΣΑ) και Ιωάννη Παραρά (ΑΜ ΔΣΑ).

Με την υπό κρίση προσφυγή ζητείται η ανάκληση της 55/2026 Πράξης του Ζ΄ Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Υπέρ του προσφεύγοντος και κατά του κύρους της προσβαλλόμενης Πράξης παρεμβαίνει με το από 16.3.2026 δικόγραφο η ένωση εταιρειών «Β», όπως εκπροσωπείται νομίμως, η οποία εδρεύει στην ... και παρέστη διά του πληρεξούσιου δικηγόρου της Γεωργίου Παπαδόπουλου (ΑΜ ΔΣΑ).

Το Ελληνικό Δημόσιο, όπως εκπροσωπείται νομίμως από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, παρέστη διά της Νομικής Συμβούλου του Κράτους Γεωργίας Παπαδάκη (ΑΜ ΝΣΚ).

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Τους πληρεξούσιους δικηγόρους της προσφεύγουσας εταιρείας, οι οποίοι ζήτησαν την παραδοχή της προσφυγής ανάκλησης.

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο της παρεμβαίνουσας ένωσης εταιρειών, ο οποίος ζήτησε την παραδοχή της προσφυγής ανάκλησης και της παρέμβασης.

Την εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, η οποία δήλωσε ότι επαφίεται στην κρίση του Δικαστηρίου. Και

Τον Αντεπίτροπο της Επικρατείας, ο οποίος πρότεινε την απόρριψη της προσφυγής ανάκλησης και της παρέμβασης.

Μετά την δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε τηλεδιάσκεψη, στις 20.4.2026, η οποία διενεργήθηκε κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020, με την παρουσία όλων των ανωτέρω μελών του.

Αφού άκουσε την εισήγηση της Παρέδρου Ελευθερίας Πρασιανάκη.

**Σκέφθηκε σύμφωνα με τον νόμο και
αποφάσισε τα ακόλουθα:**

A. ΠΑΡΑΔΕΚΤΟ

1. Για την άσκηση της υπό κρίση προσφυγής καταβλήθηκε το οφειλόμενο παράβολο (βλ. το με κωδικό ... ηλεκτρονικό παράβολο).

2. Με την υπό κρίση προσφυγή ζητείται η ανάκληση της 55/2026 Πράξης του Ζ' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία κρίθηκε ότι απαραδέκτως εισήχθη ενώπιόν του για την άσκηση προσυμβατικού ελέγχου νομιμότητας το σχέδιο της 1^{ης} τροποποίησης της από 1.11.2023 σύμβασης μεταξύ της «Ελληνική Εταιρεία Εξαγωγικών Πιστώσεων ΑΕ» (εφεξής ECG) και της ένωσης εταιρειών «Β», με αντικείμενο την παραμετροποίηση και υλοποίηση πληροφοριακών συστημάτων της ECG.

3. Η υπό κρίση προσφυγή έχει ασκηθεί εμπροθέσμως και εν γένει νομοτύπως. Συνεπώς, πρέπει να γίνει τυπικά δεκτή και να κριθεί περαιτέρω ως προς την βασιμότητα των λόγων της.

4. Εξάλλου, στην κρινόμενη υπόθεση παρεμβαίνει με προφανές έννομο συμφέρον και εν γένει παραδεκτώς, κατ' άρθρο 328 παρ. 3 του ν. 4700/2020, υπέρ της υπό κρίση προσφυγής και κατά του κύρους της προσβαλλόμενης Πράξης, η ως άνω ένωση εταιρειών, η οποία συμβάλλεται στο ελεγχόμενο σχέδιο σύμβασης. Συνεπώς, η παρέμβαση αυτή πρέπει να εξεταστεί περαιτέρω ως προς την βασιμότητα των προβαλλόμενων με αυτή λόγων.

B. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

5. Στο άρθρο 98 του Συντάγματος ορίζεται ότι «1. Στην αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανήκουν ιδίως: α. (...) β. Ο έλεγχος συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας στις οποίες αντισυμβαλλόμενος είναι το Δημόσιο ή άλλο νομικό πρόσωπο που εξομοιώνεται με το Δημόσιο από την άποψη αυτή, όπως νόμος ορίζει. (...)». Σε εκτέλεση της ανωτέρω συνταγματικής διάταξης, στο άρθρο 324 του ν. 4700/2020 (Α' 127), στο οποίο παραπέμπει και ο Οργανικός Νόμος του Ελεγκτικού Συνεδρίου (βλ. άρθρο 9 παρ. 9 του ν. 4820/2021, Α' 130), ορίζονται τα εξής: «1. Στις συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που συνάπτονται από το Δημόσιο, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά τους

πρόσωπα, τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τις δημόσιες επιχειρήσεις ή οργανισμούς, η προϋπολογιζόμενη δαπάνη των οποίων υπερβαίνει το ποσό του ενός εκατομμυρίου επτακοσίων χιλιάδων (1.700.000) ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου του φόρου προστιθέμενης αξίας, διενεργείται υποχρεωτικά έλεγχος νομιμότητας, πριν από τη σύναψή τους από Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. 2. (...) 7. Νομικά πρόσωπα στα οποία το Ελληνικό Δημόσιο έπαψε να ελέγχει άμεσα ή έμμεσα την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου τους και δεν ορίζει ούτε ελέγχει άμεσα ή έμμεσα την πλειοψηφία των μελών της διοίκησής τους, δεν υπάγονται στον προσυμβατικό έλεγχο του παρόντος». Επίσης, ο ν. 4700/2020 ορίζει στην παρ. 5 του άρθρου 324 ότι «σε προσυμβατικό έλεγχο υπάγονται οι τροποποιήσεις των συμβάσεων των παρ. 1 έως 4 όταν: α) η αρχική σύμβαση υποβλήθηκε σε έλεγχο, εφόσον η τροποποίηση είναι ουσιώδης, β) η αρχική σύμβαση δεν υποβλήθηκε σε έλεγχο λόγω ποσού, εφόσον με την τροποποίηση προσανξάνεται το οικονομικό αντικείμενο, ώστε η προκύπτουσα συνολική δαπάνη της σύμβασης υπερβαίνει το όριο των παρ. 1 και 2 (...)». Εκ των ανωτέρω διατάξεων συνάγεται ότι στον προσυμβατικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου υπάγονται, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, συμβάσεις με τις οποίες τροποποιούνται όροι της αρχικής υπό εκτέλεση σύμβασης, εφόσον αυτή είχε υποβληθεί στον έλεγχο. Δεν προβλέπεται δε η δυνατότητα διενέργειας προσυμβατικού ελέγχου σε τροποποιητική σύμβαση, αν επί της αρχικής σύμβασης δεν είχε διενεργηθεί έλεγχος για οποιονδήποτε λόγο, πλην των περιπτώσεων που αυτή δεν υποβλήθηκε προς έλεγχο λόγω ποσού και εφόσον με την τροποποίηση προσανξάνεται το οικονομικό αντικείμενο, ώστε η προκύπτουσα συνολική δαπάνη της σύμβασης να υπερβαίνει το όριο ελέγχου (βλ. Έβδ. Τμ. 501/2025 σκ. 4, 2642/2020, VI Τμ. 1463/2017, 2552/2013).

6. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, ως εξομοιούμενα με το Δημόσιο νομικά πρόσωπα, τα οποία υποχρεούνται να υποβάλλουν τις συμβάσεις μεγάλης οικονομικής αξίας που συνάπτουν σε προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας, νοούνται εκείνα τα νομικά πρόσωπα, τα οποία, ανεξαρτήτως της υπαγωγής τους ή μη στον δημόσιο τομέα, της προέλευσής τους, της ιδιαίτερης οργανωτικής τους δομής και του καθεστώτος δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που τα διέπει, διαθέτουν νομική προσωπικότητα, συστήνονται για την εξυπηρέτηση δημοσίου σκοπού και, σύμφωνα με τις καταστατικές τους ή άλλες διατάξεις, τελούν σε σχέση άμεσης ή έμμεσης εξάρτησης ή ειδικού ελέγχου από το Δημόσιο ή άλλο δημόσιο φορέα. Ως προς τη διαπίστωση της κατά τα ανωτέρω εξάρτησης, το Δικαστήριο διαχρονικά προσφεύγει στη χρήση, μεταξύ άλλων, των κριτηρίων που παγίως προβλέπονται στις διατάξεις των εκάστοτε ισχυουσών ενωσιακών οδηγιών για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (βλ. ΕλΣυν Ολ. 554/2022, Τμ. Μείζ. -

Επτ. Σύνθ. 1922, 1924/2016, Έβδ. Τμ. 2106/2020, VI Τμ. 1069/2016, 1642/2014, 3919/2014).

7. Στο προοίμιο της οδηγίας 2014/24/ΕΕ για τις δημόσιες προμήθειες, στη σκέψη 10, αναφέρονται τα εξής σχετικά με την έννοια του όρου “αναθέτουσες αρχές” και ειδικότερα σε σχέση με τον όρο “οργανισμοί δημοσίου δικαίου”: «ένας οργανισμός, ο οποίος λειτουργεί υπό κανονικές συνθήκες αγοράς, στοχεύει στο κέρδος και υφίσταται τις ζημιές που απορρέουν από την άσκηση της δραστηριότητάς του, δεν θα πρέπει να θεωρείται “οργανισμός δημοσίου δικαίου”, δεδομένου ότι έχει συσταθεί για να ικανοποιήσει ή του έχει ανατεθεί το καθήκον να ικανοποιήσει ανάγκες γενικού συμφέροντος, οι οποίες θεωρούνται ότι έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα. Ομοίως, η προϋπόθεση που αφορά την προέλευση της χρηματοδότησης ενός οργανισμού έχει αποτελέσει επίσης αντικείμενο εξέτασης από τη νομολογία, η οποία έχει διευκρινίσει μεταξύ άλλων ότι χρηματοδότηση “κατά το πλείστον” σημαίνει περισσότερο από το μισό και ότι μια τέτοια χρηματοδότηση μπορεί να περιλαμβάνει πληρωμές από χρήστες, οι οποίες επιβάλλονται, υπολογίζονται και εισπράττονται σύμφωνα με κανόνες δημοσίου δικαίου.» Εξάλλου, στο άρθρο 2 του ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (Α' 147), με το οποίο μεταφέρθηκε στην ελληνική έννομη τάξη το άρθρο 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, ορίζονται τα εξής: «1. Για τους σκοπούς του παρόντος εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί: 1) α) ως “αναθέτουσες αρχές” νοούνται το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου ή οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου και οι αναθέτουσες αρχές κατά την έννοια του άρθρου 223 (...). 4) ως “οργανισμοί δημοσίου δικαίου” νοούνται οι οργανισμοί που έχουν όλα τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: α) έχουν συσταθεί για τον συγκεκριμένο σκοπό της κάλυψης αναγκών γενικού συμφέροντος, που δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα, β) έχουν νομική προσωπικότητα και γ) χρηματοδοτούνται, κατά το μεγαλύτερο μέρος, από τις κρατικές αρχές, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου ή η διαχείριση των οποίων υπόκειται σε έλεγχο ασκούμενο από τους οργανισμούς αυτούς ή έχουν διοικητικό, διευθυντικό ή εποπτικό συμβούλιο, του οποίου περισσότερο από το ήμισυ των μελών διορίζεται από τις κρατικές αρχές, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή από άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου (...).»

8. Από τις ως άνω ρυθμίσεις συνάγεται ότι ως αναθέτουσες αρχές νοούνται και οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου, ήτοι όλοι εκείνοι οι φορείς, οι οποίοι, παρά το γεγονός ότι δεν ανήκουν στον «παραδοσιακό μηχανισμό του κράτους», τελούν σε έναν ιδιαίτερα στενό σύνδεσμο με αυτόν, με αποτέλεσμα να λειτουργούν στην αγορά βάσει εκτιμήσεων και στρατηγικών

που δεν υπαγορεύονται από κριτήρια οικονομικής και μόνον φύσεως. Σύμφωνα, εξάλλου, με την πάγια νομολογία του ΔΕΕ, υπό το φως του επιδιωκόμενου από τις ενωσιακές οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων σκοπού, ήτοι της ύπαρξης ανταγωνισμού και διαφάνειας και της αποσόβησης του κινδύνου να προτιμώνται οι ημεδαποί προσφέροντες ή ένας δημόσιος φορέας να καθορίζει τη στάση του βάσει εκτιμήσεων μη οικονομικής φύσεως, η έννοια του «οργανισμού δημοσίου δικαίου» πρέπει να τυγχάνει λειτουργικής και ευρείας ερμηνείας [βλ. ενδεικτικώς ΔΕΕ απόφ. της 5.10.2017, C-567/15, LitSpecMet, σκ. 31, της 10.4.2008, C-393/06, Ing. Aigner, σκ. 37, της 13.12.2007, C-337/06, Bayerischer Rundfunk, σκ. 37, της 22.5.2003, C-18/01, Korhonen, σκ. 31, της 16.10.2003, C-283/00, Επιτροπή κατά Βασιλείου της Ισπανίας (Siepsa) σκ. 73, της 27.2.2003, C-373/00, Adolf Truley, σκ. 42 και 43]. Συνεπεία δε αυτού, το καθεστώς ιδιωτικού δικαίου ενός φορέα δεν συνιστά κριτήριο ικανό να αποκλείσει τον χαρακτηρισμό του ως αναθέτουσας αρχής (βλ. ΔΕΕ απόφ. της 15.5.2003, C-214/00, Επιτροπή κατά Βασιλείου της Ισπανίας, σκ. 55). Ειδικότερα, ο χαρακτηρισμός ενός φορέα ως οργανισμού δημοσίου δικαίου εξαρτάται από την πλήρωση των αναφερομένων στην περ. 4 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016 προϋποθέσεων, οι οποίες αποτελούν μεταφορά στην εθνική νομοθεσία των αντίστοιχων ενωσιακών ρυθμίσεων και με βάση τις οποίες ένας φορέας αποτελεί «οργανισμό δημοσίου δικαίου» όταν α) έχει συσταθεί με σκοπό την κάλυψη αναγκών γενικού συμφέροντος, που δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα, β) έχει νομική προσωπικότητα (βλ. ΔΕΕ απόφ. της 22.5.2003, C-18/01, Korhonen, σκ. 33) και γ) είτε χρηματοδοτείται άμεσα ή έμμεσα, κατά το μεγαλύτερο μέρος, από τις κρατικές αρχές, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου είτε η διαχείρισή του υπόκειται σε έλεγχο ασκούμενο από τις εν λόγω αρχές ή τους οργανισμούς αυτούς είτε έχει διοικητικό, διευθυντικό ή εποπτικό συμβούλιο, του οποίου περισσότερο από το ήμισυ των μελών διορίζεται από τις κρατικές αρχές, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή από άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου. Οι ανωτέρω τρεις προϋποθέσεις υπό στοιχεία α, β και γ πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά (βλ. ΔΕΕ απόφ. της 5.10.2017, C-567/15, LitSpecMet, σκ. 30, της 10.4.2008, C-393/06, Ing. Aigner, σκ. 36, και της 22.5.2003, C-18/01, Korhonen κ.λπ., σκ. 32, και εκεί παρατιθέμενη νομολογία), ενώ τα τρία κριτήρια που περιλαμβάνονται αποκλειστικά στην τρίτη προϋπόθεση και τα οποία υποδηλώνουν στενή σχέση εξάρτησης με τις δημόσιες αρχές και ερμηνεύονται, επίσης, από λειτουργική σκοπιότητα, τίθενται διαζευκτικά/εναλλακτικά μεταξύ τους (βλ. ΔΕΕ απόφ. της 12.9.2013, C-526/11, IVD, σκ. 20, 21 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

9. Ειδικώς, ως προς την πρώτη ως άνω απαίτηση, εξετάζεται, κατ' αρχάς, σύμφωνα με τη σχετική ενωσιακή νομολογία, εάν ο εκάστοτε φορέας έχει συσταθεί με τον συγκεκριμένο σκοπό να καλύψει ανάγκες

γενικού συμφέροντος και εάν οι δραστηριότητές του ανταποκρίνονται πράγματι στις ως άνω ανάγκες, ακολουθώντας δε, εάν οι εν λόγω ανάγκες εμπίπτουν ή όχι στον βιομηχανικό ή εμπορικό τομέα. Σύμφωνα με το ΔΕΕ, κατά κανόνα, συνιστούν ανάγκες γενικού συμφέροντος που δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα, εκείνες τις οποίες, για λόγους που άπτονται του γενικού συμφέροντος, επιλέγει να ικανοποιήσει το ίδιο το κράτος ή επί των οποίων επιθυμεί να διατηρήσει καθοριστική επιρροή (βλ. ΔΕΕ απόφ. της 27.2.2003, C-373/00, Adolf Truley, σκ. 50 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

10. Εξάλλου, το κατά πόσον οι ανάγκες αυτές εμπίπτουν ή όχι στον βιομηχανικό ή εμπορικό τομέα κρίνεται βάσει του συνόλου των νομικών και πραγματικών δεδομένων, όπως των περιστάσεων υπό τις οποίες συστάθηκε ο οικείος φορέας και των συνθηκών υπό τις οποίες ασκεί τις δραστηριότητές του, οι οποίες σκοπούν στην κάλυψη αναγκών γενικού συμφέροντος. Ιδίως συνεκτιμάται η ύπαρξη ή μη ανταγωνισμού στην οικεία αγορά, η επιδίωξη κερδοσκοπικού σκοπού, η ανάληψη των κινδύνων που συνδέονται με τις δραστηριότητές του ή η ύπαρξη τυχόν δημόσιας χρηματοδότησης (βλ. ΔΕΕ απόφ. της 5.10.2017, LitSpecMet, C-567/15, σκ. 43, της 10.4.2008, C-393/06, Ing. Aigner, σκ. 40, της 10.11.1998, C-360/96, BFI Holding, σκ. 44, 47, 51 και 53, της 10.5.2001, C-223/99 και C-260/99, Agorà and Excelsior, σκ. 37, 38 και 41, ΕλΣυν Τμ. Μείζ. Επτ. Σύνθ. 116/2020, σκ. 17, VI Τμ. 1082/2020, σκ. 5). Ειδικά ως προς την επιδίωξη κερδοσκοπικού σκοπού, γίνεται δεκτό ότι, προκειμένου να κριθεί αν η ανάγκη γενικού συμφέροντος που εξυπηρετεί ένας φορέας έχει ή όχι βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα, εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εκτιμήσει τις περιστάσεις υπό τις οποίες ο φορέας αυτός ιδρύθηκε και λειτουργεί, περιλαμβανομένης σ' αυτές, μεταξύ άλλων, της επιδιώξεως ή μη κερδοσκοπικού σκοπού κατά κύριο λόγο (βλ. ΔΕΕ απόφ. της 22.5.2003, C-18/01, Korhonen, σκ. 59).

11. Επιπλέον, σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΕ, η προσφορά αγαθών ή υπηρεσιών σε ένα πλαίσιο πλήρους απουσίας ανταγωνισμού δεν συνιστά απαραίτητη προϋπόθεση για τον χαρακτηρισμό ενός φορέα ως οργανισμού δημοσίου δικαίου. Αν και η ύπαρξη ανταγωνισμού δεν στερείται παντελώς σημασίας, η ύπαρξη ακόμη και ανεπτυγμένου ανταγωνισμού συνιστά απλώς ένδειξη και δεν οδηγεί αυτή καθ' εαυτή στο συμπέρασμα ότι υπηρετείται ανάγκη γενικού συμφέροντος βιομηχανικού ή εμπορικού χαρακτήρα (βλ. ΔΕΕ απόφ. της 5.10.2017, LitSpecMet, C-567/15, σκ. 45, της 10.4.2008, C-393/06, Ing. Aigner, σκ. 46, της 27.2.2003, C-373/00, Adolf Truly, σκ. 58-66, Τεχνική Οδηγία 4/2019 ΕΑΔΗΣΥ, ΑΔΑ: 6ΕΖ7ΟΞΤΒ-ΔΛΠ). Επομένως, ένας φορέας ενδέχεται να εξυπηρετεί ανάγκες γενικού συμφέροντος που δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα ακόμη και στην περίπτωση που οι ανάγκες αυτές εξυπηρετούνται ή θα μπορούσαν να εξυπηρετηθούν και από ιδιωτικές

επιχειρήσεις (βλ. ΔΕΕ απόφ. της 10.4.2008, C-393/06, Ing. Aigner, σκ. 40, της 10.11.1998, C-360/96, BFI Holding, σκέψη 43, 46).

12. Εξάλλου, όπως έχει κριθεί, λόγω του επιδιωκόμενου από τις οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων σκοπού και για λόγους ασφάλειας του δικαίου, αν ένας φορέας, εκτός από τις ανάγκες γενικού συμφέροντος που δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα, εξυπηρετεί και άλλες ανάγκες βιομηχανικού – εμπορικού χαρακτήρα, υπάγεται στους κανόνες περί δημοσίων συμβάσεων για το σύνολο των συμβάσεων που συνάπτει με αντικείμενο την ανάθεση έργων, την παροχή υπηρεσιών ή την προμήθεια αγαθών. Τούτο δε ακόμη και αν η εξυπηρέτηση των αναγκών γενικού συμφέροντος χωρίς βιομηχανικό – εμπορικό χαρακτήρα αντιπροσωπεύει ασήμαντο τμήμα των συνολικών δραστηριοτήτων του φορέα (βλ. ΔΕΕ απόφ. της 3.2.2021, C-155, 156/19, FIGC, σκ. 42,43, της 5.10.2017, LitSpecMet, C-567/15, σκ. 40,41, της 10.4.2008, C-393/06, Ing. Aigner, σκ. 37, 47, 50, της 10.11.1998, C-360/96, BFI Holding, σκ. 55 και της 15.1.1998, C-44/96, Mannesmann, σκ. 25, 31, 32 και 35). Επομένως, μόνον οι φορείς που έχουν συσταθεί με αποκλειστικό σκοπό την ικανοποίηση βιομηχανικών ή εμπορικών αναγκών δεν αποτελούν οργανισμούς δημοσίου δικαίου και δεν υπάγονται στους κανόνες περί δημοσίων συμβάσεων (βλ. και Τεχνική Οδηγία 4/2019 ΕΑΔΗΣΥ) ούτε στον προσυμβατικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου (βλ. σκέψη 6 της παρούσας).

13. Τέλος, καθένα από τα εναλλακτικά κριτήρια της υποπερ. γ' της περ. 4 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016 αντικατοπτρίζει τη στενή σχέση εξάρτησης ενός φορέα προς το κράτος, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου. Ειδικότερα, αναφορικά με το κριτήριο του διορισμού άνω του ημίσεος της διοίκησης ενός φορέα, το οποίο είναι ένα από τα κριτήρια της ως άνω υποπερ. γ', η συνδρομή του δεν αμφισβητείται, κατά τη νομολογία του ΔΕΕ, στην περίπτωση απευθείας διορισμού διοικήσεων φορέων με απόφαση των κρατικών αρχών ή στην περίπτωση θυγατρικών εταιρειών (ΔΕΕ απόφ. της 5.10.2017, LitSpecMet, C-567/15, σκ. 32) ή όταν ένας οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης κατέχει το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου ενός φορέα και ελέγχει τα οικονομικά του (βλ. ΔΕΕ απόφ. της 10.4.2008, C-393/06, Ing. Aigner, σκ. 38) ή όταν το διοικητικό συμβούλιο μίας ανώνυμης εταιρείας διορίζεται από τη γενική συνέλευση των μετόχων της, στην περίπτωση που το σύνολο των δικαιωμάτων ψήφου ανήκει στο Κράτος, σε οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης ή σε οργανισμό δημοσίου δικαίου [βλ. ΔΕΕ απόφ. της 10.4.2008, C-393/06, Ing. Aigner, σκ. 38, της 22.5.2003, C-18/01, Korhonen, σκ.6, της 16.10.2003, C-283/00, Επιτροπή κατά Βασιλείου της Ισπανίας (Siepsa), σκ. 21]. Περαιτέρω, όσον αφορά το κριτήριο της κατά το μεγαλύτερο μέρος δημόσιας χρηματοδότησης, έχει κριθεί από το ΔΕΕ ότι αυτή (χρηματοδότηση) αναφέρεται στη μεταβίβαση κεφαλαίων άνευ συγκεκριμένης αντιπαροχής, προς τον σκοπό της στήριξης των

δραστηριοτήτων του οικείου φορέα (βλ. ΔΕΕ απόφ. της 12.9.2013, C-526/11, IVD, σκ. 22, και της 3.10.2000, C-380/98, University of Cambridge, σκ. 21) ενώ δεν αποκλείεται και οι έμμεσοι τρόποι χρηματοδότησης (βλ. ΔΕΕ απόφ. της 12.9.2013, C-526/11, IVD, σκ. 23-25 και της 13.12.2007, C-337/06, Bayerischer Rundfunk, σκ. 41, 42, 44, 45, 47-49). Τέλος, αναφορικά με το κριτήριο του ελέγχου της διαχείρισης, τούτο συντρέχει, εφόσον διαπιστώνεται ότι υφίσταται ενεργητικός έλεγχος της διαχείρισης του οικείου φορέα, ικανός να δημιουργήσει σχέση εξάρτησης αυτού από τις δημόσιες αρχές, κατάσταση δηλαδή που παρέχει στις δημόσιες αρχές τη δυνατότητα να επηρεάσουν τις αποφάσεις του εν λόγω φορέα σε θέματα δημοσίων συμβάσεων και περιστελλουν στην πράξη τη διαχειριστική του αυτονομία (βλ. ΔΕΕ απόφ. της 3.2.2021 στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-155/19 και C-156/19, Federazione Italiana Giuoco Calcio (FIGC), σκ. 66 και 67, της 27.2.2003, C-373/00, Adolf Truley, σκ. 70, 73 και 74 και της 1.2.2001, C-237/99, Επιτροπή κατά Γαλλίας, σκ. 48 και 49, ΕΑ ΣτΕ 93/2021, σκ. 6,7).

Εθνικό νομοθετικό πλαίσιο για την ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων

14. Με το άρθρο 1 του α.ν. 501/1968 (Α' 180) «Περί ασφαλίσεως εξαγωγικών πιστώσεων. Φορέας, αντικείμενο ασφαλίσεως και έδρα» συνεστήθη νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου υπό την επωνυμία «Κεφάλαιο Ασφαλίσεως Πιστώσεων» (ΚΑΠ), με σκοπό «την έναντι ασφαλίστρου ασφάλιση ή αντασφάλιση κινδύνων (...) συνδεομένων προς την εξαγωγή προϊόντων ή υπηρεσιών ελληνικής προελεύσεως». Πόροι του ΚΑΠ ήταν, μεταξύ άλλων, οι εισπράξεις αυτού από ασφαλίστρα και οι τυχόν εισφορές του Δημοσίου ή τρίτων (άρθρο 5 παρ. 1), ενώ οι πάσης φύσεως υποχρεώσεις του τελούσαν αυτοδικαίως υπό την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου (άρθρο 5 παρ. 2) και το ανώτατο ύψος αυτών καθοριζόταν διά βασιλικού διατάγματος. Εξάλλου, με το άρθρο 9 του ν.δ/τος 226/1969 (Α' 121) προβλέφθηκε η απαλλαγή από τον φόρο κύκλου εργασιών των εισπραττομένων από το ΚΑΠ ασφαλιστρών, ενώ, με τον ν. 225/1976, ιδρύθηκε το «Κεφάλαιο Ασφαλίσεως Πιστώσεων Εξαγωγών», το οποίο διαδέχθηκε το ΚΑΠ.

15. Με σκοπό τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση του συστήματος ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων, συνεστήθη με το άρθρο 1 του ν. 1796/1988 (Α' 152) ο «Οργανισμός Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων» (ΟΑΕΠ), υπό την εποπτεία του Υπουργού Εμπορίου (άρθρο 1 παρ. 2) και, στη συνέχεια, κατά την παρ. 6 του άρθρου 4 του π.δ. 81/2019 (Α' 119), του Υπουργού Εξωτερικών. Πόροι του ΟΑΕΠ παρέμειναν, μεταξύ άλλων, οι εισπράξεις από ασφαλίστρα και από τη διαχείριση της περιουσίας του, αλλά και τυχόν εισφορές του Δημοσίου ή τρίτων. Σύμφωνα δε με το άρθρο 12 του ν. 1796/1988, οι υποχρεώσεις του ΟΑΕΠ από εγγυήσεις, ασφαλίσεις και αντασφαλίσεις είχαν αυτοδικαίως την εγγύηση

του Ελληνικού Δημοσίου, μέχρι το όριο που καθοριζόταν κάθε φορά με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδιδόταν ύστερα από πρόταση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών. Ωστόσο, μετά την τροποποίηση της ως άνω διάταξης με το άρθρο 42 παρ. 5 του ν. 3427/2005, το προνόμιο αυτό του ΟΑΕΠ περιορίστηκε στους "μη εμπορεύσιμους κινδύνους" (non-marketable risks), όπως αυτοί εκάστοτε ορίζονται από τα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Κατ' εξουσιοδότηση δε της εν λόγω διάταξης εκδόθηκε το π.δ. 138/2000, με το οποίο το ανώτατο συνολικά ύψος των υποχρεώσεων που μπορούσε να αναλάβει ο ΟΑΕΠ για τις παρεχόμενες από αυτόν εγγυήσεις, ασφαλίσεις και αντασφαλίσεις ορίστηκε στο ποσό των 500.000.000.000 δραχμών, ήτοι του 1,47 εκ. περίπου ευρώ. Εξάλλου, με το άρθρο 16 του ν. 1796/1988 διατηρήθηκαν οι φορολογικές απαλλαγές και ατέλειες υπέρ του ΟΑΕΠ. Τέλος, στην αιτιολογική έκθεση του ν. 3427/2005 αναφέρεται ως προς το άρθρο 42, με το οποίο επέρχονται τροποποιήσεις, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 12 του ν. 1796/1988, τα εξής: «5. Τροποποίηση της παραγράφου 1 του άρθρου 12 (Εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου). Έτσι όπως είναι διατυπωμένη και ισχύει μέχρι και σήμερα, η παράγραφος 1 του άρθρου 12 του ν. 1796/1988 δίνει την εντύπωση ότι ο ΟΑΕΠ έχει τη δυνατότητα να κάνει χρήση του Εγγυοδοτικού Κεφαλαίου για καταβολή αποζημιώσεων που αφορούν σε οποιουσδήποτε κινδύνους του άρθρου 3 και για οποιεσδήποτε ασφαλιζόμενες πράξεις του άρθρου 2. Όμως αυτό δεν επιτρέπεται βάσει της υπ' αριθμ. 97/C 281/03 ανακοίνωσης της Commission, με βάση την οποία οι ΟΑΕΠ των κρατών μελών της Ε.Ε. μπορούν να κάνουν χρήση του Εγγυοδοτικού τους Κεφαλαίου, μόνο για την κάλυψη αποζημιώσεων που αφορούν σε "μη εμπορεύσιμους" κινδύνους.»

16. Με τις διατάξεις του ν. 4918/2022 (Α' 68), ο ΟΑΕΠ μετατράπηκε σε ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνική Εταιρεία Εξαγωγικών Πιστώσεων ΑΕ» και τους διακριτικούς τίτλους «Εταιρεία Εξαγωγικών Πιστώσεων Α.Ε.» και «Export Credit Greece». Ειδικότερα, στο άρθρο 1 του νόμου αυτού ορίζεται ότι «1. (...) 2. Η «Ελληνική Εταιρεία Εξαγωγικών Πιστώσεων Α.Ε.», δεδομένου ότι έχει συσταθεί για την κάλυψη αναγκών γενικού συμφέροντος που έχουν εμπορικό χαρακτήρα, έχει διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια, λειτουργεί σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας και δεν τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις των ν. 3429/2005 (Α' 314), 4013/2011 (Α' 204), 4354/2015 (Α' 176), 4412/2016 (Α' 147) και 4706/2020 (Α' 136), καθώς και η υπ' αρ. 33/2006 Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου (Α' 280), εφαρμοζομένων πάντως των άρθρων 20 έως 23 του ν. 4735/2020 (Α' 197). Εφόσον η Εταιρεία δεν αποτελεί φορέα της Γενικής Κυβέρνησης, δεν εφαρμόζεται ο ν. 4270/2014 (Α' 143). (...) 4. Η «Ελληνική Εταιρεία Εξαγωγικών Πιστώσεων Α.Ε.» εποπτεύεται από τον Υπουργό Εξωτερικών. 5. Οι υποχρεώσεις της Εταιρείας για συγκεκριμένες δραστηριότητές της, ήτοι από κάθε είδους εγγυήσεις, ασφαλίσεις, αντασφαλίσεις "μη

εμπορεύσιμων κινδύνων” (non marketable risks), όπως εκάστοτε αυτοί ορίζονται από τα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, έχουν την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, εφόσον έχει εκδοθεί απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, η οποία καθορίζει το όριο και τους όρους της εγγυοδοσίας, όπως προμήθεια εγγύησης (...)). Εξάλλου, με το άρθρο 2 κυρώνεται το Καταστατικό της εταιρείας, στο άρθρο τέταρτο του οποίου προβλέπεται ότι «1. Σκοπός της Εταιρείας είναι οι ασφαλίσεις, αντασφαλίσεις, συνασφαλίσεις και η παροχή εγγυήσεων και αντεγγυήσεων για πολιτικούς, οικονομικούς και εμπορικούς κινδύνους, καθώς και για κάθε άλλο συναφή κίνδυνο, οι οποίοι συνδέονται με την εξαγωγική και επενδυτική δραστηριότητα και την εν γένει διεθνή δραστηριότητα των ελληνικών επιχειρήσεων, καθώς και των θυγατρικών τους ή συνδεδεμένων αυτών εταιρειών, συμπεριλαμβανομένων και θυγατρικών ή συνδεδεμένων αυτών αλλοδαπών εταιρειών. Η Εταιρεία έχει σκοπό να προσφέρει χρηματοοικονομικά εργαλεία για την ανάπτυξη της εξαγωγικής δραστηριότητας της ελληνικής επιχειρηματικότητας και τη διεθνοποίηση της ελληνικής οικονομίας. Η Εταιρεία λειτουργεί σύμφωνα με το εθνικό και ενωσιακό δίκαιο και τις διεθνείς συμφωνίες που διέπουν τους οργανισμούς ή τις εταιρείες εξαγωγικών πιστώσεων. 2. Η δραστηριότητα της Εταιρείας καλύπτει την ασφάλιση, εγγύηση και χρηματοδότηση βραχυπρόθεσμων, μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων εξαγωγικών πιστώσεων και κάθε είδους πράξεις που συνδέονται με την εξαγωγική δραστηριότητα και τη διεθνοποίηση των ελληνικών επιχειρήσεων, των θυγατρικών τους ή συνδεδεμένων εταιρειών. 3. Στον εταιρικό σκοπό περιλαμβάνονται, επίσης, η παροχή: α) εξαγωγικών πιστώσεων, β) ασφαλιστικής κάλυψης και γ) εγγυήσεων σε αλλοδαπές εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε έργα στρατηγικής σημασίας για την ελληνική οικονομία, που συνδέονται με την εξωστρέφεια, την οικονομική ανάπτυξη, την αύξηση της παραγωγικής δραστηριότητας και την απασχόληση, με όρους ιδιωτικής οικονομίας και σύμφωνα με το εθνικό και ενωσιακό δίκαιο, καθώς και τις διεθνείς συμφωνίες που διέπουν τους οργανισμούς ή τις εταιρείες εξαγωγικών πιστώσεων. (...) 5. Περαιτέρω, η Εταιρεία έχει ως σκοπό: α) τη διευκόλυνση της πρόσβασης των εξαγωγικών επιχειρήσεων σε πηγές χρηματοδότησης, β) την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και επαγγελματικής κατάρτισης σε εξαγωγικές επιχειρήσεις και στον δημόσιο τομέα και γ) την προώθηση της εξαγωγικής πολιτικής της χώρας». Στη συνέχεια, στο άρθρο πέμπτο του Καταστατικού ορίζεται ότι «1. Οι καλυπτόμενοι κίνδυνοι είναι οι κίνδυνοι ζημίας που προκαλούνται από πολιτικούς, οικονομικούς, εμπορικούς και πιστωτικούς κινδύνους και οι συναφείς με αυτούς κίνδυνοι, σύμφωνα με το εθνικό και ενωσιακό δίκαιο, καθώς και τις διεθνείς συμφωνίες που διέπουν τους οργανισμούς ή τις εταιρείες εξαγωγικών πιστώσεων», στο άρθρο έβδομο ότι «1. (...) 4. Στη

συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης το Ελληνικό Δημόσιο, ως μοναδικός μέτοχος της Εταιρείας, εκπροσωπείται από τον εποπτεύοντα Υπουργό Εξωτερικών και τον Υπουργό Οικονομικών (...)), στο άρθρο όγδοο ότι «1. Η Εταιρεία διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.), τα μέλη του οποίου επιλέγονται από τη Γενική Συνέλευση. Η Γενική Συνέλευση ορίζει, μεταξύ αυτών, τον Πρόεδρο και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο. (...) 4. (...) Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, ως συνόλου, πρέπει να εξασφαλίζει ότι τα μέλη του διαθέτουν ευρύ φάσμα γνώσεων και εμπειριών ως προς τα αντικείμενα της Εταιρείας, ιδίως, σε θέματα ασφάλισης πιστώσεων, χρηματοοικονομικά, τραπεζικά, επενδυτικά, διοίκησης επιχειρήσεων και διαχείρισης κεφαλαίων, έτσι ώστε να καθίσταται δυνατή η ομαλή λειτουργία της Εταιρείας και η άσκηση εποπτείας επί του συνόλου των λειτουργιών της (...)», στο άρθρο ένατο ότι «1. Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο να αποφασίζει για κάθε πράξη που αφορά στη διοίκηση της Εταιρείας, τη διαχείριση της περιουσίας της και γενικά στην πραγμάτωση του σκοπού της, με εξαίρεση τα θέματα που ανήκουν στις αρμοδιότητες του Προέδρου ή του Διευθύνοντος Συμβούλου και τα θέματα επί των οποίων η αποκλειστική αρμοδιότητα ανήκει, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, στη Γενική Συνέλευση (...)», στο άρθρο δέκατο ότι «1. Τα έσοδα της εταιρείας προέρχονται από α) εισπράξεις από ασφάλιστρα και αντασφάλιστρα, β) προμήθειες από την παροχή εγγυήσεων, αντεγγυήσεων και την έκδοση εγγυητικών επιστολών, γ) προμήθειες από την παροχή χρηματοδοτήσεων, την προεξόφληση και πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, δ) έσοδα από την παροχή εμπορικών πληροφοριών, συμβουλών και λοιπών συναφών υπηρεσιών, ε) κέρδη από την είσπραξη ή μεταβίβαση ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων που έχουν εκχωρηθεί στην Εταιρεία, στ) κέρδη από επενδύσεις χαρτοφυλακίου και από τη διαχείρισή του, ζ) πρόσοδοι από την περιουσία της και η) έσοδα από τις εν γένει δραστηριότητές της. 2. Τα έσοδα της Εταιρείας χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο για την εξυπηρέτηση του σκοπού της (...)», στο άρθρο ενδέκατο ότι «1. Οι υποχρεώσεις της Εταιρείας από κάθε είδους εγγυήσεις, ασφαλίσσεις, αντασφαλίσσεις “μη εμπορεύσιμων κινδύνων” (non marketable risks), όπως εκάστοτε αυτοί ορίζονται από τα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που παρέχονται σύμφωνα με τις παρ. 1, 2, 3 και 4 του άρθρου 4, έχουν την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου εφόσον έχει εκδοθεί απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που καθορίζει το όριο και τους όρους της εγγυοδοσίας. 2. Για την εγγύηση καταβάλλεται προμήθεια από την Εταιρεία που λειτουργεί πάντα υπέρ του ασφαλισμένου δικαιούχου της εγγύησης, ασφάλισης και αντασφάλισης», στο άρθρο δωδέκατο ότι «1. (...) 3. Οι προσλήψεις πάσης φύσεως προσωπικού της Εταιρείας με συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου γίνονται στο πλαίσιο της πολιτικής προσλήψεων που εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο με βάση τον Κανονισμό Εσωτερικής Οργάνωσης και

Λειτουργίας και τον Κανονισμό Προσωπικού και Αποδοχών. Οι προσλήψεις διενεργούνται ύστερα από δημόσια προκήρυξη, η οποία εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο και εκδίδεται από τα αρμόδια όργανα της εταιρείας μετά από έλεγχο του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) (...). 5. Η προκήρυξη αποστέλλεται στο Α.Σ.Ε.Π., το οποίο εγκρίνει ή τροποποιεί αυτήν μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από την περιέλευση σε αυτό του σχεδίου προκήρυξης. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία των δέκα (10) ημερών, τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη του Α.Σ.Ε.Π. 6. (...). Η Επιτροπή Ενστάσεων καταρτίζει και τον οριστικό πίνακα προσληπτέων και απορριπτέων, τον οποίο αποστέλλει στο Α.Σ.Ε.Π. για έλεγχο εντός δέκα (10) ημερών από την κατάρτισή του. Το Α.Σ.Ε.Π., αφού ελέγξει τη νομιμότητα του οριστικού πίνακα προσληπτέων και απορριπτέων, σε είκοσι (20) εργάσιμες ημέρες κυρώνει αυτόν και τον επιστρέφει στην Εταιρεία. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία των είκοσι (20) ημερών, τεκμαίρεται η έγκριση από το Α.Σ.Ε.Π. του οριστικού πίνακα προσληπτέων και απορριπτέων. 7. Η πλήρωση θέσεων επιπέδου ευθύνης, ήτοι Γενικών Διευθυντών, Διευθυντών, Προϊσταμένων Τμημάτων, δύναται να πραγματοποιείται και με συμβάσεις ορισμένου χρόνου με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας κατόπιν δημόσιας προκήρυξης (...), στο άρθρο δέκατο τέταρτο ότι «διαχειριστικά πλεονάσματα της εταιρείας διατίθενται κατ' επιλογή για τους ακόλουθους σκοπούς: α) τη δημιουργία αποθεματικού, β) την πραγματοποίηση επενδύσεων και γ) τη βελτίωση των όρων παροχής των προσφερόμενων υπηρεσιών», στο άρθρο δέκατο έβδομο ότι «οι όροι και οι διαδικασίες ανάθεσης μελετών, εκτέλεσης έργων και εργασιών, παροχής υπηρεσιών, προμηθειών κινητών πραγμάτων και εξοπλισμού και συναφών εργασιών, αγορών ακινήτων, ανταλλαγών και πωλήσεων ακινήτων και κινητών πραγμάτων, μισθώσεων, εκμισθώσεων και γενικά παραχωρήσεων χρήσης και κάθε άλλου ενοχικού ή εμπράγματος δικαιώματος σε περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας και των θυγατρικών της, ρυθμίζονται με κανονισμούς που εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας ή των θυγατρικών της αντίστοιχα, μη εφαρμοζομένου του ν. 4412/2016 (Α' 147), υπό την επιφύλαξη πάντως των διατάξεων του ενωσιακού δικαίου», στο άρθρο δέκατο όγδοο ότι «1. (...) 4. Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: (...) δ) Ενημερώνει εγγράφως μία (1) φορά το τρίμηνο τον εποπτεύοντα Υπουργό για τις δραστηριότητές της και συντάσσει ετήσια έκθεση ελέγχου ως προς την ορθή λειτουργία και επάρκεια των μηχανισμών διαχείρισης και αντιμετώπισης κινδύνων της Εταιρείας, η οποία συνοδεύει τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Η έκθεση κοινοποιείται στο Διοικητικό Συμβούλιο» και στο άρθρο δέκατο ένατο ότι «1. Η εταιρεία λύεται α) με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, β) με την κήρυξη της εταιρείας σε πτώχευση (...)». Τέλος, στο άρθρο 3 του ν. 4918/2022 «Μεταβατικές διατάξεις» ορίζεται ότι «1. (...) 6. Το π.δ. 138/2000 (Α' 119), ως προς την

αύξηση του εγγυοδοτικού κεφαλαίου του Ο.Α.Ε.Π., διατηρείται σε ισχύ έως την έκδοση της υπουργικής απόφασης της παρ. 5 του άρθρου 1 του παρόντος για το όριο εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου και τους όρους αυτής».

17. Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση του ν. 4918/2022, «επιδίωξη της Πολιτείας είναι ο φορέας να μετασχηματισθεί σε έναν σύγχρονο, ευέλικτο, ευρωπαϊκό οργανισμό που θα υποστηρίζει τις πολύπλευρες ανάγκες των ελληνικών εξαγωγικών επιχειρήσεων και θα αποτελέσει ουσιαστική επιταχυντή στην προσπάθεια αύξησης των εξαγωγών και κατ' επέκταση στην εξωστρέφεια της εθνικής οικονομίας που αποτελεί πρωταρχική επιδίωξη στην κατεύθυνση για την ανάταξη του παραγωγικού δυναμικού και την οικονομική σταθερότητα της χώρας. (...) Χαρακτηριστικά του φορέα: Ο Ο.Α.Ε.Π., ως υφίσταται σήμερα, είναι ανεξάρτητο νομικό πρόσωπο που εμπίπτει στον χρηματοπιστωτικό τομέα και ασκεί εμπορική δραστηριότητα παρέχοντας ασφαλίσσεις, αντασφαλίσσεις και εγγυήσεις με όρους της αγοράς, διαθέτοντας ίδια κεφάλαια που έχουν προέλθει από τη δραστηριότητά του και τη διαχείριση των διαθεσίμων του. Ο Ο.Α.Ε.Π. διέπεται από ενωσιακό και διεθνές κανονιστικό πλαίσιο που αφορά τη λειτουργία των φορέων ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων (Οργανισμοί Ασφάλισης Πιστώσεων ή στην αγγλική Export Credit Agencies ή ECAs). Επίσης, δεν είναι φορέας της Γενικής Κυβέρνησης κατά την έννοια του Ευρωπαϊκού Συστήματος Λογαριασμών (ESA) και ακολούθως δεν περιλαμβάνεται στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης που τηρεί η ΕΛΣΤΑΤ, όπως άλλωστε δεν υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής των ν. 3429/2005 και 4270/2014, καθώς δεν επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό και δεν επιχορηγείται από το κράτος. Με βάση το προαναφερόμενο καθεστώς και δεδομένου ότι ο Ο.Α.Ε.Π. έχει εμπορικό χαρακτήρα και λειτουργεί σύμφωνα με τους κανόνες ιδιωτικής οικονομίας, η νέα εταιρεία δεν εμπίπτει στις διατάξεις του δημοσίου τομέα. (...) Κατ' ακολουθία, οι διατάξεις που αναφέρονται σε δημόσιες επιχειρήσεις υπό την έννοια του ν. 3429/2005 (Α' 314) ή σε οργανισμούς δημοσίου δικαίου υπό την έννοια του ν. 4412/2016 (Α' 147) ή που διέπουν εταιρείες που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα στο Δημόσιο ή που επιχορηγούνται ή χρηματοδοτούνται από αυτό δεν εφαρμόζονται στην εταιρεία. (...) Επιπλέον, το νομικό πλαίσιο περί δημοσίων συμβάσεων δεν συνάδει με την άσκηση εμπορικής δραστηριότητας και δη εταιρείας που παρέχει ασφαλιστικά και χρηματοδοτικά προϊόντα, πολλώ δε μάλλον όταν υπάρχει επιπρόσθετα η υποχρεωτική χρήση του ΕΣΗΔΗΣ που δυσχεραίνει τη συμμετοχή αλλοδαπών ενδιαφερομένων σε διαγωνισμούς εξειδικευμένων υπηρεσιών, όπως αυτές της αντασφάλισης και της επιχειρηματικής πληροφόρησης που αποτελούν τις βασικές προμηθευόμενες υπηρεσίες για τη λειτουργία της εταιρείας. Προκρίνεται λοιπόν, για την επίτευξη των σκοπών του προτεινόμενου σχεδίου νόμου και για την ασφάλεια του δικαίου, η ρητή μη

υπαγωγή της εταιρείας και των θυγατρικών της στο κανονιστικό πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων, όπως ισχύει στην εθνική νομοθεσία. Σε αντιστάθμισμα αυτού, η εταιρεία προβλέπεται ότι θα διαθέτει Κανονισμό Προμηθειών που θα εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση και θα καθορίζει τις βασικές αρχές και το πλαίσιο των όρων και διαδικασιών ανάθεσης, σύναψης και εκτέλεσης των συμβάσεων διασφαλίζοντας τη διαφάνεια, την αναλογικότητα, τον ελεύθερο ανταγωνισμό, την ίση μεταχείριση, την αμεροληψία και την αποφυγή των διακρίσεων, με την επιφύλαξη πάντως της εφαρμογής του ενωσιακού δικαίου (...). Εξάλλου, ως απάντηση στο ερώτημα που περιλαμβάνεται στην ως άνω αιτιολογική έκθεση αν έχουν ληφθεί υπόψη συναφείς πρακτικές από άλλη χώρα της ευρωπαϊκής ένωσης ή του ΟΟΣΑ, γίνεται αναφορά «σε άλλους ευρωπαϊκούς οργανισμούς εξαγωγικών πιστώσεων (Export Credit Agents ή ECA's) και ειδικότερα στον ομόλογο ιταλικό οργανισμό SACE που είναι από τους ισχυρότερους και πιο σύγχρονους παγκοσμίως».

Ενωσιακό και διεθνές κανονιστικό πλαίσιο για τους ΟΑΕΠ

18. Περαιτέρω, στον τομέα της ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων υφίσταται ειδικό διεθνές και ενωσιακό κανονιστικό πλαίσιο, δοθέντος ότι, όπως αναφέρεται και στις αιτιολογικές σκέψεις της οδηγίας 98/28/ΕΚ του Συμβουλίου της 7^{ης} Μαΐου 1998 «για την εναρμόνιση των κυριότερων διατάξεων που διέπουν την ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων για πράξεις μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης κάλυψης», η ασφάλιση αυτή διαδραματίζει κομβικό ρόλο στις διεθνείς συναλλαγές και αποτελεί σημαντικό μέσο άσκησης εμπορικής πολιτικής, ενώ οι διαφορές μεταξύ των επίσημων συστημάτων ασφάλισης μπορεί να οδηγήσει σε στρεβλώσεις του ανταγωνισμού μεταξύ των εξαγωγέων σε διάφορα κράτη μέλη κατά τις εμπορικές συναλλαγές εντός και εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και μεταξύ των επιχειρήσεων ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων που δραστηριοποιούνται στην ένωση. Για τον σκοπό αυτόν με την ως άνω οδηγία τίθενται μέτρα, προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της εναρμόνισης μεταξύ των επιμέρους συστημάτων ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων, ώστε να αποτελέσουν αναπόσπαστο τμήμα της κοινής εμπορικής πολιτικής και να περιοριστούν οι υφιστάμενες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού (βλ. σκ. 1 έως 4 της ως άνω οδηγίας). Στις δε αιτιολογικές σκέψεις 6 και 7 της ίδιας οδηγίας ρητά επισημαίνεται ότι η παροχή εκ μέρους των κυβερνήσεων ή ειδικευμένων ιδρυμάτων που ελέγχονται από τις κυβερνήσεις εγγύησης των εξαγωγικών πιστώσεων ή ασφαλιστικών προγραμμάτων με συντελεστές ασφαλιστρών που είναι ανεπαρκείς για την κάλυψη του μακροπρόθεσμου λειτουργικού κόστους και της ζημίας των προγραμμάτων κατατάσσονται στις απαγορευμένες επιδοτήσεις, καθώς και ότι τα ασφαλιστρα που χρεώνουν οι ασφαλιστές πιστώσεων θα πρέπει να αντιστοιχούν στον ασφαλιζόμενο κίνδυνο.

19. Συναφώς, στις αιτιολογικές σκέψεις του Κανονισμού 1233/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16^{ης} Νοεμβρίου 2011 «για την εφαρμογή ορισμένων κατευθυντήριων γραμμών στον τομέα των εξαγωγικών πιστώσεων, οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης και την κατάργηση των αποφάσεων 2001/76/EK και 2001/77/EK του Συμβουλίου» αναφέρονται χαρακτηριστικά τα εξής: «1. Οι οργανισμοί εξαγωγικών πιστώσεων (ΟΕΠ) συμβάλλουν στην ανάπτυξη του παγκόσμιου εμπορίου υποστηρίζοντας τις εξαγωγές και τις επενδύσεις κατά τρόπο που συμπληρώνει την παροχή κεφαλαίων και ασφάλισης από τον ιδιωτικό τομέα. Η Ένωση είναι μέρος του Διακανονισμού περί εξαγωγικών πιστώσεων οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης (...) του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (“ΟΟΣΑ”). Ο Διακανονισμός, όπως συνήφθη από τους Συμμετέχοντες, ρυθμίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις χρηματοδότησης που μπορούν να προσφέρουν οι ΟΕΠ για την [προαγωγή με] ίσους όρους ανταγωνισμού στον τομέα των εξαγωγικών πιστώσεων οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης. 2. (...) 3. Ο Διακανονισμός συμβάλλει έμμεσα μέσω της δράσης των ΟΕΠ στο ανοικτό και δίκαιο εμπόριο και στις επενδύσεις εταιρειών, οι οποίες άλλως θα είχαν πιο περιορισμένη πρόσβαση σε πιστωτικές διευκολύνσεις που παρέχει ο ιδιωτικός τομέας. (...) 5. Οι Συμμετέχοντες στον Διακανονισμό συμμετέχουν σε μια συνεχή διαδικασία που αποσκοπεί στην ελαχιστοποίηση της στρέβλωσης της αγοράς και στην καθιέρωση ίσων όρων ανταγωνισμού, όπου τα ασφάλιστρα που χρεώνουν οι ΟΕΠ βασίζονται στον κίνδυνο και θα πρέπει να επαρκούν για την κάλυψη του λειτουργικού κόστους και των ζημιών σε μακροπρόθεσμη βάση (...). 6. Οι καλά στοχοθετημένες εξαγωγικές πιστώσεις που χορηγούν οι ΟΕΠ μπορούν να συμβάλλουν στη δημιουργία ευκαιριών πρόσβασης για τις εταιρείες της Ένωσης, μεταξύ άλλων για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις».

20. Τέλος, με την 2021/C 497/02 ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «για την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων στην βραχυπρόθεσμη ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων» αναθεωρήθηκαν προηγούμενες ανακοινώσεις της Επιτροπής (μεταξύ αυτών, η 97/C 281/03 ανακοίνωση της Επιτροπής, σε συμμόρφωση με την οποία τροποποιήθηκε το άρθρο 12 του ν. 1796/1988 με το άρθρο 42 του ν. 3427/2005, βλ. ανωτέρω σκ. 15), με τις οποίες παρασχέθηκαν κατευθυντήριες γραμμές στον τομέα της ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων, προκειμένου να αντιμετωπιστούν πραγματικές ή δυνητικές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά και να διαμορφωθούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού μεταξύ των εξαγωγέων. Στην εν λόγω ανακοίνωση καθορίζονται οι όροι που πρέπει να πληρούνται, όταν κρατικοί ασφαλιστές επιθυμούν να εισέλθουν στην αγορά της βραχυπρόθεσμης ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων για εμπορεύσιμους κινδύνους, ενώ ρητά ορίζεται ότι οι κίνδυνοι

που δεν είναι εμπορεύσιμοι δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της ανακοίνωσης (παρ. 1, σημεία 6 και 7). Ορίζεται δε ως «κρατικός ασφαλιστής» η εταιρεία ή άλλος οργανισμός που παρέχει ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων με τη στήριξη ή για λογαριασμό κράτους μέλους ή κράτος μέλος που παρέχει ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων και ως «εμπορεύσιμοι κίνδυνοι» οι εμπορικοί ή πολιτικοί κίνδυνοι με μέγιστη περίοδο κινδύνου μικρότερη των δύο ετών, για κρατικούς και μη κρατικούς αγοραστές, στις χώρες που παρατίθενται στο παράρτημα της εν λόγω ανακοίνωσης (πρόκειται για τα 27 κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τους λοιπούς συμμετέχοντες στον ως άνω Διακανονισμό του ΟΟΣΑ για τις εξαγωγικές πιστώσεις, ήτοι τις χώρες Αυστραλία, Καναδά, Ισλανδία, Ιαπωνία, Νέα Ζηλανδία, Νορβηγία, Ελβετία, Ηνωμένο Βασίλειο και Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, βλ. συναφώς παρ. 2.2 σημείο 10 και Παράρτημα της εν λόγω ανακοίνωσης). Επομένως, στην έννοια των μη εμπορεύσιμων κινδύνων εμπίπτουν οι κίνδυνοι έως δύο ετών (υπό την ανακοίνωση 97/C 281/03) σε χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης και ΟΟΣΑ ή με περίοδο κινδύνου που υπερβαίνει τα δύο έτη αδιακρίτως χώρας. Επιπλέον, όπως αναφέρεται στην παρ. 4 της ως άνω ανακοίνωσης «(...) κατά παρέκκλιση του ορισμού των εμπορεύσιμων κινδύνων, ορισμένοι εμπορικοί ή πολιτικοί κίνδυνοι ή και τα δύο, τους οποίους διατρέχουν αγοραστές που είναι εγκατεστημένοι στις χώρες που αναφέρονται στο Παράρτημα θεωρούνται προσωρινά μη εμπορεύσιμοι στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) αν η Επιτροπή αποφασίσει να διαγράψει προσωρινά μία ή περισσότερες χώρες από τον κατάλογο χωρών με εμπορεύσιμους κινδύνους (...) εξαιτίας του γεγονότος ότι η ικανότητα της ιδιωτικής αγοράς ασφάλισης σε οιαδήποτε από τις χώρες αυτές δεν επαρκεί για να καλύψει όλους τους οικονομικά δικαιολογημένους κινδύνους στην οικεία χώρα ή χώρες (...)». Οι προσωρινά μη εμπορεύσιμοι κίνδυνοι διέπονται από ειδικούς όρους στην εν λόγω ανακοίνωση. Τέλος, στην παρ. 3.3, σημείο 14 της ανακοίνωσης προβλέπεται ότι, όταν οι κρατικοί ασφαλιστές διαθέτουν πλεονεκτήματα έναντι των ιδιωτικών επιχειρήσεων ασφάλισης, τα οποία μπορούν να λαμβάνουν διάφορες μορφές, όπως κρατικές εγγυήσεις δανεισμού και ζημιών, απαλλαγή από τους συνήθως καταβαλλόμενους φόρους, χορήγηση ενισχύσεων, εισφορά κεφαλαίων ή άλλες χρηματοδοτήσεις από το κράτος, που δεν συνάδουν με την αρχή του επενδυτή σε οικονομία αγοράς (βλ. παρ. 3.2, σημείο 13), δεν θα πρέπει να ασφαλίζουν εμπορεύσιμους κινδύνους, διότι τούτο οδηγεί σε νόθευση του ανταγωνισμού και ενδεχομένως σε κρατική ενίσχυση.

21. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 4 της οδηγίας 2009/138/EK σχετικά με την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα II) και την εναρμόνιση των κανόνων στους οποίους υπόκεινται οι ιδιωτικές ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις μεταξύ των κρατών μελών χάριν της ομαλής

λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς, η οποία μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με τον ν. 4364/2016 (Α' 13) οι εργασίες ασφαλίσεως εξαγωγικών πιστώσεων για λογαριασμό ή με την εγγύηση του κράτους ή όταν το κράτος είναι ο ασφαλιστής εξαιρούνται από τις ρυθμίσεις του νόμου αυτού (βλ. άρθρο 8 του ν. 4364/2016). Και τούτο, διότι, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 4 της εν λόγω οδηγίας, ενδείκνυται να εξαιρεθούν από το καθεστώς αυτό επιχειρήσεις, οι οποίες συνδέονται με δημόσια συστήματα ασφάλισης.

Γ. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

22. Από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα: Με την 1/17.3.2023 διακήρυξη της ECG προκηρύχθηκε ανοικτός διαγωνισμός με αντικείμενο (βλ. άρθρο 1.3) i) την παραμετροποίηση και υλοποίηση ενός πληροφοριακού Συστήματος Οικονομικών Λειτουργιών, ii) την παραμετροποίηση και υλοποίηση ενός πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Ασφάλισης Πιστώσεων (Credit Insurance) και Εγγυήσεων (Surety Bonds/Guarantees), και iii) την παραμετροποίηση και υλοποίηση ενός πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Πελατών (CRM), επί τω τέλει εκσυγχρονισμού και αύξησης της αποτελεσματικότητας και διαλειτουργικότητας των πληροφοριακών συστημάτων της εταιρείας, εντός χρονικού διαστήματος 12 μηνών (βλ. άρθρο 6.2), συνολικής προϋπολογιζόμενης δαπάνης 2.500.000 ευρώ, πλέον ΦΠΑ. Με την 45/10.8.2023 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ECG ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε στην ένωση εταιρειών «B». Την 1.11.2023 υπεγράφη η οικεία σύμβαση, χωρίς προηγουμένως να υποβληθεί στον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

23. Την 31^η Οκτωβρίου 2024 η ανάδοχος ένωση υπέβαλε αίτημα παράτασης της χρονικής διάρκειας της από 1.11.2023 σύμβασης, ενόψει της επικείμενης λήξης της. Το εν λόγω αίτημα παρέμεινε επί μακρόν σε εκκρεμότητα αφενός λόγω της έλλειψης διοίκησης της ECG αφετέρου λόγω της ανάγκης προσδιορισμού των σοβαρών προβλημάτων σε παραδοτέα του έργου, τα οποία θα έπρεπε να επιλυθούν από την ανάδοχο (βλ. σκ. 14 προσβαλλόμενης Πράξης). Στις 17.4.2025 η ανάδοχος υπέβαλε νέο αίτημα παράτασης της χρονικής διάρκειας της σύμβασης. Τελικώς, εξεδόθη η .../17.12.2025 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ECG, με την οποία εγκρίθηκε η τροποποίηση της αρχικής σύμβασης για την αναδιαμόρφωση και την κατάργηση μέρους του συμβατικού αντικειμένου, τον καθορισμό νέου χρονοδιαγράμματος υλοποίησης εργασιών και την παράταση της χρονικής διάρκειας της σύμβασης κατά πέντε μήνες. Το σχέδιο δε τροποποίησης της από 1.11.2023 αρχικής σύμβασης υποβλήθηκε στο Δικαστήριο για την άσκηση προσυμβατικού ελέγχου νομιμότητας. Είχε προηγηθεί το .../6.6.2025 έγγραφο του Ελεγκτικού Συνεδρίου προς τους προέδρους των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου και των ανωνύμων

εταιρειών του Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο εστάλη και στην ECG, η οποία εμπίπτει στην ελεγκτέα ύλη της Υπηρεσίας Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στον Τομέα Εξωτερικών, σύμφωνα με το άρθρο 9 και το Παράρτημα ΙΙΙ του Κανονισμού Εσωτερικής Λειτουργίας των Υπηρεσιών Διοίκησης και Ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου (Β' 4257/5.8.2025). Σύμφωνα με το ως άνω έγγραφο, τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, στα οποία το Ελληνικό Δημόσιο ελέγχει άμεσα ή έμμεσα την πλειοψηφία του μετοχικού τους κεφαλαίου ή ορίζει άμεσα ή έμμεσα την πλειοψηφία των μελών της διοίκησής τους και ασκεί εποπτεία επ' αυτών, υπάγονται στον προσυμβατικό έλεγχο του Δικαστηρίου.

Δ. Η ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΚΛΙΜΑΚΙΟΥ

24. Με την προσβαλλόμενη Πράξη κρίθηκε ότι η ECG ιδρύθηκε για την εξυπηρέτηση σκοπών δημοσίου συμφέροντος και αναπτύσσει δραστηριότητα στον τομέα της ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων τόσο κατά «εμπορεύσιμων κινδύνων» όσο και κατά «μη εμπορεύσιμων κινδύνων». Περαιτέρω, κατά το μέρος της δράσης της στον τομέα της ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων κατά εμπορεύσιμων κινδύνων η εταιρεία λειτουργεί σε πεδίο ανεπτυγμένου ανταγωνισμού, υπό συνθήκες κανονικής αγοράς, και, ως εκ τούτου, εξυπηρετεί σκοπούς γενικού συμφέροντος με εμπορικό χαρακτήρα, κατά την έννοια της υποπερ. α' της περ. 4 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016. Αντιθέτως, στο πεδίο των μη εμπορεύσιμων κινδύνων, η δραστηριότητα της εταιρείας δεν αποτελεί συνήθη εμπορική δραστηριότητα, διεξαγόμενη σε περιβάλλον ανεπτυγμένου ανταγωνισμού. Τούτων δοθέντων, η ECG συνιστά οργανισμό δημοσίου δικαίου και αναθέτουσα αρχή κατά την έννοια των ως άνω ρυθμίσεων του ν. 4412/2016 και της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, χωρίς να ασκεί επιρροή το γεγονός ότι η δραστηριότητά της αναπτύσσεται κυρίως στο πεδίο των εμπορεύσιμων κινδύνων και ότι δεν έχει ενεργοποιηθεί έως σήμερα η κρατική εγγύηση για «μη εμπορεύσιμους κινδύνους». Συνεπεία δε αυτού, οι συμβάσεις της για την ανάθεση έργων, προμηθειών και υπηρεσιών υπόκεινται στον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εφόσον η προϋπολογιζόμενη αξία τους υπερβαίνει το ποσό του 1.700.000 ευρώ. Εφόσον, όμως, η από 1.11.2023 αρχική σύμβαση δεν υποβλήθηκε σε προσυμβατικό έλεγχο, μολονότι ενέπιπτε, λόγω ποσού, στον έλεγχο του Κλιμακίου, απαραδέκτως εισάγεται για έλεγχο νομιμότητας το σχέδιο τροποποίησης της σύμβασης αυτής, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 324 παρ. 5 του ν. 4700/2020.

Ε. ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

25. Με την υπό κρίση προσφυγή, την υπέρ αυτής και κατά του κύρους της προσβαλλόμενης Πράξης παρέμβαση της αναδόχου ένωσης εταιρειών και τα παραδεκτως υποβληθέντα υπομνήματα των διαδίκων

προβάλλεται ότι είναι εσφαλμένη η κρίση του Κλιμακίου ότι η ECG συνιστά οργανισμό δημοσίου δικαίου κατά την έννοια του νόμου 4412/2016 και της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και ότι, ως εκ τούτου, υπόκειται στον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας των συμβάσεων που συνάπτει ως αναθέτουσα αρχή από το Ελεγκτικό Συνέδριο, καθώς δεν πληρούνται οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις για τον χαρακτηρισμό της ECG ως οργανισμού δημοσίου δικαίου.

26. Ειδικότερα, προβάλλεται, καταρχάς, ότι δεν συντρέχει το πρώτο κριτήριο της ως άνω διάταξης, σύμφωνα με το οποίο, προκειμένου ένας φορέας να χαρακτηριστεί ως οργανισμός δημοσίου δικαίου, θα πρέπει να έχει συσταθεί ή να καλύπτει ανάγκες γενικού συμφέροντος, που δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα. Και τούτο καθόσον η ECG δραστηριοποιείται στον τομέα της ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων ως ιδιώτης, υπό συνθήκες ανοικτής αγοράς και ελεύθερου ανταγωνισμού, τόσο στο πεδίο των εμπορεύσιμων όσο και των μη εμπορεύσιμων κινδύνων, με αμιγώς ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, με ίδια μέσα και αποβλέποντας στο κέρδος. Ως εκ τούτου, η ECG ασκεί συνήθη εμπορική δραστηριότητα τόσο στο πεδίο της ασφάλισης εμπορεύσιμων όσο και της ασφάλισης μη εμπορεύσιμων κινδύνων.

27. Για την υποστήριξη του λόγου αυτού προβάλλονται οι ακόλουθοι, ειδικότεροι ισχυρισμοί: α) Η εταιρεία λειτουργεί σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, δεν ανήκει στον στενό ή ευρύτερο δημόσιο τομέα και δεν είναι εγγεγραμμένη στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης. Δεν εφαρμόζονται σε αυτή οι διατάξεις που διέπουν τον δημόσιο τομέα της χώρας για λόγους ευελιξίας και επιχειρησιακής αποτελεσματικής. Ειδικότερα, δεν εφαρμόζονται στην εταιρεία οι ρυθμίσεις του ν. 3429/2005 περί δημοσίων επιχειρήσεων, του ν. 4354/2015 περί ενιαίου μισθολογίου και του ν. 4270/2014 περί δημοσίου λογιστικού, αλλά και οι ρυθμίσεις περί διακυβέρνησης των εταιρειών του Δημοσίου και περί πρόσληψης του προσωπικού της μέσω ΑΣΕΠ. Επίσης, η εταιρεία ρητώς εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016 περί δημοσίων συμβάσεων και εφαρμόζει, για τις συμβάσεις που συνάπτει για την ανάθεση έργων, την προμήθεια αγαθών και την λήψη υπηρεσιών, Κανονισμό Προμηθειών, ο οποίος καταρτίζεται από το Διοικητικό της Συμβούλιο. β) Ασκεί συνήθη εμπορική δραστηριότητα υπό συνθήκες ανοικτής αγοράς και ελεύθερου ανταγωνισμού. Τούτο ισχύει και για την ασφάλιση μη εμπορεύσιμων κινδύνων, δοθέντος ότι και οι κίνδυνοι αυτοί καλύπτονται δυνητικά από ιδιώτες ασφαλιστές, τα δε ασφαλιστήρια συμβόλαια που προσφέρουν οι οργανισμοί ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων και οι ιδιώτες ασφαλιστές για την ασφάλιση μη εμπορεύσιμων κινδύνων έχουν παρεμφερείς όρους και διαμορφώνονται με βάση τους κανόνες της αγοράς. Το μοναδικό στοιχείο που διαφοροποιεί το πεδίο της ασφάλισης πιστώσεων από εμπορεύσιμους κινδύνους από αυτό της ασφάλισης από μη

εμπορεύσιμους κινδύνους είναι ότι στην πρώτη περίπτωση, λόγω ήσσονος ρίσκου, δραστηριοποιούνται περισσότερες εταιρείες. γ) Η ECG ενεργεί βάσει αμιγώς ιδιωτικοοικονομικών κριτηρίων για το σύνολο των υπηρεσιών που παρέχει, όπως, άλλωστε, υποχρεούται σχετικώς με βάση το ισχύον διεθνές και ενωσιακό κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τους οργανισμούς ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων, χωρίς να υπεισέρχονται πολιτικές σταθμίσεις. Ειδικότερα, όπως προκύπτει από τις σχετικές οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τον Διακανονισμό του ΟΟΣΑ, δεν επιτρέπεται στους κρατικούς οργανισμούς ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων να παρέχουν υπηρεσίες με όρους αντίθετους προς τους κανόνες της αγοράς και επί ζημία αυτών, τούτο δε προς αποφυγή των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού μεταξύ εξαγωγέων και κρατικών και ιδιωτικών ασφαλιστών. Επομένως, η εταιρεία διαμορφώνει τους γενικούς και ειδικούς όρους των ασφαλιστηρίων συμβολαίων της ελευθέρως, με κριτήρια αμιγώς χρηματοοικονομικά και με βάση τους αντίστοιχους όρους της ελληνικής και διεθνούς αγοράς, χωρίς προηγούμενη έγκριση ή άλλη κρατική παρέμβαση. δ) Από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο δεν υφίσταται για την εταιρεία υποχρέωση παροχής ασφαλιστικών υπηρεσιών, ακόμη και στην περίπτωση μη εμπορεύσιμων κινδύνων. Η εταιρεία δεν υποχρεούται να καλύψει το κενό που υφίσταται στην αγορά των μη εμπορεύσιμων κινδύνων και δη επί ζημία της, και δεν ενεργεί κατόπιν κρατικής εντολής (όπως, αντιθέτως, ενεργεί ο ΙΦΕΤ, βλ. ΣτΕ 272/2024). Η ασφάλιση των πελατών της γίνεται σε όλες τις περιπτώσεις μετά από *in concreto* αξιολόγηση του σχετικού χρηματοοικονομικού κινδύνου με βάση τα διεθνή κριτήρια ασφαλισιμότητας, τη σχετική εμπορική πληροφόρηση και την πολιτική ασφάλισης κινδύνων της εταιρείας. Για την αποτελεσματική δε διαχείριση του επιχειρηματικού ρίσκου και τη διασπορά του ασφαλιστικού κινδύνου η εταιρεία συνάπτει συμβάσεις αντασφάλισης με διεθνείς αντασφαλιστικούς ομίλους. Η τιμολόγηση των ασφαλιστρών γίνεται με βάση τον βαθμό έκθεσης της εταιρείας σε πιθανή ζημία, κατά τα διεθνή ασφαλιστικά πρότυπα και ενσωματώνει τα λειτουργικά έξοδα της εταιρείας και το κέρδος της, ενώ τυχόν προτεραιότητες και σχεδιασμοί του Ελληνικού Δημοσίου δεν επιδρούν στην μεθοδολογία της τιμολόγησης. ε) Η εταιρεία διαθέτει διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια έναντι του Ελληνικού Δημοσίου και ίδια κεφάλαια, τα οποία έχουν προέλθει από την δραστηριότητά της και τη διαχείριση των διαθεσίμων της. Από τη σύστασή της έως σήμερα δεν έχει λάβει οιαδήποτε εισφορά, χρηματοδότηση ή επιχορήγηση από το Ελληνικό Δημόσιο και φέρει αποκλειστικά τον κίνδυνο της επί ζημία άσκησης των δραστηριοτήτων της σε όλους τους τομείς. στ) Η εταιρεία δεν διαθέτει έναντι των ιδιωτικών ασφαλιστικών επιχειρήσεων κάποιου είδους ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Επίσης, δεν υπόκειται σε απαλλαγή φόρων, ούτε διαθέτει ατέλειες ή άλλα προνόμια αντίστοιχα με εκείνα του Ελληνικού Δημοσίου, όπως υπό το προϊσχύσαν καθεστώς. ζ) Η δυνατότητα

κάλυψης των υποχρεώσεων της εταιρείας στον τομέα των μη εμπορεύσιμων κινδύνων από την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου δεν έχει ενεργοποιηθεί, καθώς μέχρι σήμερα δεν έχει εκδοθεί η προβλεπόμενη υπουργική απόφαση για τον καθορισμό του ορίου και των προϋποθέσεων της εγγυοδοσίας. Σε κάθε περίπτωση, ακόμη και σε περίπτωση ενεργοποίησης της σχετικής πρόβλεψης, η εγγύηση θα παρέχεται έναντι προμήθειας, ήτοι κατόπιν καταβολής σχετικού ανταλλάγματος από την εταιρεία, το οποίο θα καθορίζεται με βάση τους κανόνες της αγοράς. Τούτο συνιστά ουσιώδη διαφοροποίηση σε σχέση με το προϊσχύσαν νομοθετικό καθεστώς, καθώς στο άρθρο 12 του ν. 1796/1988 προβλεπόταν ότι οι υποχρεώσεις του ΟΑΕΠ είχαν αυτοδικαίως την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου μέχρι το όριο που καθοριζόταν κάθε φορά με προεδρικό διάταγμα. η) Η λειτουργία της εταιρείας έχει καθαρά κερδοσκοπικό χαρακτήρα, καθώς αποβλέπει στο εμπορικό κέρδος. Δεν παρέχονται ποτέ υπηρεσίες επί ζημιά της εταιρείας. Η εταιρεία δύναται να πτωχεύσει. θ) Όλα τα προεκτεθέντα, τα οποία συνηγορούν υπέρ του αμιγώς εμπορικού χαρακτήρα των υπηρεσιών που παρέχει η εταιρεία, επιβεβαιώνονται και από τα ισχύοντα για τους οργανισμούς ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων στα άλλα κράτη – μέλη της ευρωπαϊκής ένωσης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η εταιρεία «CESCE», η οποία αποτελεί τον εθνικό οργανισμό εξαγωγικών πιστώσεων της Ισπανίας και είναι εταιρεία του δημόσιου τομέα, με συμμετοχή του ισπανικού δημοσίου σε ποσοστό 50,25%, και η οποία με την από 20.3.2026 επιστολή της βεβαιώνει ότι λειτουργεί στο ίδιο διεθνές και ενωσιακό κανονιστικό πλαίσιο που διέπει όλους τους οργανισμούς ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων και δεν εφαρμόζει το καθεστώς δημοσίων συμβάσεων της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αλλά ειδικό εσωτερικό κανονισμό προμηθειών.

28. Περαιτέρω, με την υπό κρίση προσφυγή και την υπέρ αυτής ασκηθείσα παρέμβαση προβάλλεται ότι δεν συντρέχει και η τρίτη σωρευτικά απαιτούμενη προϋπόθεση της διάταξης της περ. 4 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016, προκειμένου η ECG να χαρακτηριστεί ως οργανισμός δημοσίου δικαίου, ήτοι ο όρος της ύπαρξης στενής σχέσης εξάρτησης με δημόσιο οργανισμό. Ειδικότερα, προβάλλεται ότι είναι εσφαλμένη η κρίση της προσβαλλόμενης ότι η σχέση αυτή εξάρτησης συντρέχει αυταπόδεικτα εκ μόνης της μετοχικής σύνθεσης της εταιρείας, δοθέντος ότι μοναδικός μέτοχος της ECG είναι το Ελληνικό Δημόσιο, ενώ, περαιτέρω, δεν πληρούνται κανένα από τα τρία εναλλακτικά κριτήρια απόδειξης της σχέσης εξάρτησης με δημόσιο οργανισμό. Και τούτο καθόσον δεν συντρέχει το κριτήριο της οικονομικής εξαρτήσεως, αφού η εταιρεία δεν λαμβάνει εισφορές ή επιχορηγήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο και η δραστηριότητά της χρηματοδοτείται αποκλειστικά από τα κέρδη της και τη διαχείριση της περιουσίας της, ενώ, περαιτέρω, δεν έχει ενεργοποιηθεί η κρατική εγγύηση των υποχρεώσεων της κατά τον κρίσιμο,

για την διακρίβωση της φύσεώς της ως οργανισμού δημοσίου δικαίου, χρόνο της έναρξης της διαδικασίας αναθέσεως της από 1.11.2023 σύμβασης και του διενεργούμενου από το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχου, αλλά ούτε και μέχρι σήμερα. Εξάλλου, δεν υφίσταται σχέση ουσιαστικής εξάρτησης και ελέγχου από το Ελληνικό Δημόσιο, καθώς η εποπτεία του Υπουργού Εξωτερικών είναι τυπική και περιορίζεται στην ενημέρωσή του, μία φορά ανά τρίμηνο, για τις δραστηριότητες της εταιρείας, δεν διαθέτει δε δικαίωμα προληπτικού ελέγχου ή έγκρισης των αποφάσεών της. Επίσης, η εποπτεύουσα αρχή δεν παρεμβαίνει καθ' οιονδήποτε τρόπο στους όρους παροχής ασφάλισης, ούτε καθορίζει την τιμολογιακή πολιτική της εταιρείας, η οποία αποφασίζει ελεύθερα, με αμιγώς ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, αν θα παρέχει τις υπηρεσίες της και με ποιους όρους. Γενικά, δεν υφίσταται οιαδήποτε υποχρέωση ασφαλιστικής κάλυψης εν είδει καθολικής υπηρεσίας. Τέλος, δεν συντρέχει ούτε διοικητική εξάρτηση από το Ελληνικό Δημόσιο, μολοντί είναι ο μοναδικός μέτοχος της εταιρείας, διότι αφενός ο νομοθέτης έχει μεριμνήσει για τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου με τεχνοκρατικά κριτήρια, αφετέρου ούτε η Γενική Συνέλευση ούτε ο εποπτεύων Υπουργός διαθέτουν οιαδήποτε εξουσία επηρεασμού των αποφάσεών του.

29. Τέλος, προβάλλεται ότι σε περίπτωση που το Δικαστήριο κρίνει ότι η ECG συνιστά οργανισμό δημοσίου δικαίου, ότι παραβίασε την υποχρέωσή της να υποβάλει την από 1.11.2023 σύμβαση στο Ελεγκτικό Συνέδριο για προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας και ότι, για τον λόγο αυτόν, απαραδέκτως εισάγεται για έλεγχο η τροποποίησή της, η εταιρεία θα υποστεί ανεπανόρθωτη βλάβη. Τούτο δοθέντος ότι η από 1.11.2023 σύμβαση με την ανάδοχο ένωση, η οποία βρίσκεται σε στάδιο τυπικής ολοκλήρωσης, θα ακυρωθεί και θα διακοπεί η λειτουργία του νέου πληροφοριακού συστήματος, το οποίο αποτέλεσε βασική παράμετρο του εκσυγχρονισμού της και στο οποίο στηρίζεται πλέον το σύνολο της επιχειρησιακής και οικονομικής λειτουργίας της (βλ. συναφώς το .../13.3.2026 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων και Εξωστρέφειας του Υπουργείου Εξωτερικών). Επίσης, προβάλλεται ότι, σε περίπτωση που κριθεί ότι η ECG συνιστά οργανισμό δημοσίου δικαίου και ότι οφείλει να εφαρμόζει την εθνική και ενωσιακή νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων, αφενός τίθενται εν αμφιβόλω οι εν ισχύ συμβάσεις της, αφετέρου θα δυσχερανθεί ουσιωδώς η σύναψη κρίσιμων για τη λειτουργία της συμβάσεων, όπως είναι οι συμβάσεις αντασφάλισης με διεθνείς αντασφαλιστικούς οίκους, οι συμβάσεις με παρόχους εμπορικής πληροφόρησης για την πρόσβαση σε βάσεις δεδομένων και την προμήθεια δελτίων εμπορικής πληροφόρησης, οι συμβάσεις με εταιρείες είσπραξης απαιτήσεων στο εξωτερικό και οι συμβάσεις συνεργασίας με μεσίτες ασφαλίσεων. Η υπαγωγή των συμβάσεων αυτών σε ανοικτό διαγωνισμό δεν είναι πρακτικά εφικτή,

καθώς για τη σύναψή τους η εταιρεία πρέπει να διαθέτει δυνατότητα άμεσης πρόσβασης στους παρόχους των σχετικών υπηρεσιών, οι οποίοι δεν ακολουθούν τους επίσημους διαδικτυακούς τόπους ανάρτησης δημοσίων διακηρύξεων, αλλά και δυνατότητα εξατομικευμένης διαπραγμάτευσης των όρων εκάστης σύμβασης. Εξάλλου, ο ισχύων Κανονισμός Προμηθειών της εταιρείας διασφαλίζει επαρκώς την ορθή, διαφανή και αποτελεσματική λειτουργία των διαδικασιών προμηθειών, με όρους διαφάνειας και ελεύθερου ανταγωνισμού. Τέλος, προβάλλεται επικουρικά από την παρεμβαίνουσα ένωση, αλλά και από την προσφεύγουσα εταιρεία με το υπόμνημα της η συγγνωστή πλάνη και δικαιολογημένη πεποίθηση των οργάνων της αναθέτουσας αρχής ότι η εταιρεία δεν υπάγεται για τις συμβάσεις της στο πεδίο του προσυμβατικού ελέγχου νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

ΣΤ. Η ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

30. Με τα δεδομένα αυτά, το Δικαστήριο, συνεκτιμώντας τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας εταιρείας και της παρεμβαίνουσας ένωσης και το σύνολο των υποβληθέντων ενώπιον του στοιχείων, άγεται στις ακόλουθες κρίσεις:

31. Με τον πρώτο λόγο της προσφυγής και της υπέρ αυτής ασκηθείσας παρέμβασης προβάλλεται ότι η Ελληνική Εταιρεία Εξαγωγικών Πιστώσεων ΑΕ (ECG) δεν συνιστά εξομοιούμενο με το Ελληνικό Δημόσιο οργανισμό και επομένως δεν υπάγεται στον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου για τις αναθέσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών. Τούτο δε δοθέντος ότι δεν πληρούται το πρώτο από τα τρία, σωρευτικώς τιθέμενα, κριτήρια του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 4 του ν. 4412/2016, το οποίο αποτελεί μεταφορά των αντίστοιχων ρυθμίσεων του άρθρου 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ (αλλά και των προηγούμενων οδηγιών) - ήτοι της κάλυψης αναγκών γενικού συμφέροντος που δεν έχουν εμπορικό ή βιομηχανικό χαρακτήρα.

32. Όπως προκύπτει από τις διατάξεις που προπαρατέθηκαν (βλ. σκ. 14-17), η Ελληνική Εταιρεία Εξαγωγικών Πιστώσεων ΑΕ (ECG), από τη σύστασή της με τον α.ν. 501/1968 έως σήμερα, δραστηριοποιείται στον τομέα της ασφάλισης εξαγωγικής πιστώσεων, ήτοι της ασφάλισης έναντι κινδύνων που συνδέονται με την εξαγωγική και επενδυτική δραστηριότητα των ελληνικών επιχειρήσεων εντός και εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ανήκει δε στους Οργανισμούς Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων (Export Credit Agencies – ECAs), οι οποίοι, ανεξαρτήτως της νομικής τους μορφής [καθόσον, σύμφωνα και με τη διεθνή εμπειρία και πρακτική, οι ECAs μπορεί να είναι είτε κρατικοί είτε ημικρατικοί φορείς είτε ιδιώτες, οι οποίοι ενεργούν κατ' εντολήν του κράτους βάσει συμβάσεων συνεργασίας], αποτελούν τους κρατικούς επιχειρησιακούς βραχίονες στο πεδίο της διαχείρισης των πιστωτικών κινδύνων στο εξαγωγικό εμπόριο και στηρίζουν

την εγχώρια οικονομία και την απασχόληση βοηθώντας τις εγχώριες εταιρείες να αποκτήσουν πρόσβαση στις αγορές του εξωτερικού για τα προϊόντα τους. Όπως δε γίνεται δεκτό, οι ECAs διαδραματίζουν κομβικό ρόλο στην ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου και των διεθνών συναλλαγών και εν γένει στην παγκόσμια οικονομία (βλ. αιτιολογική έκθεση ν. 4918/2022 και Σ. Φυτά «Ευρωπαϊκοί Οργανισμοί Εξαγωγικών Πιστώσεων: Η μελέτη περίπτωσης του Οργανισμού Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων», με εκεί παρατιθέμενη βιβλιογραφία).

33. Βασικό χαρακτηριστικό των ECAs είναι ότι λειτουργούν με κριτήρια ιδιωτικής οικονομίας, προκειμένου να είναι ευέλικτοι και ανταγωνιστικοί έναντι των ιδιωτικών ασφαλιστικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον ίδιο τομέα (βλ. ΔΕΚ απόφ. της 18.4.1991, C-63/89, *Assurances du crédit et Compagnie belge d'assurance crédit SA*). Παράλληλα, λόγω του έντονου κρατικού ενδιαφέροντος και της παρέμβασης στο πεδίο αυτό [βλ. Γενικό Δικαστήριο απόφ. της 25.6.2015, T-305/13, *Servizi assicurativi del commercio estero SpA (SACE)*, *Sace BT SpA* κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σκ. 67, 69, 71, 81], διέπονται από ειδικό, αυστηρό κανονιστικό πλαίσιο, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης και ΟΟΣΑ, το οποίο αποβλέπει στην εναρμόνιση των επιμέρους συστημάτων ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων και στη δημιουργία συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ των κρατών μελών, των εθνικών εξαγωγέων, και των φορέων, ιδιωτικών και δημόσιων, που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων (βλ. Ν. Χατζηγιάννης, Η ασφάλιση των μεσομακροπρόθεσμων εξαγωγικών πιστώσεων. Πορεία εναρμόνισης εθνικών ρυθμίσεων - Κοινοτική ρύθμιση, Ένωση Ελληνικών Τραπεζών). Ειδικότερα, με τον Διακανονισμό του ΟΟΣΑ, στον οποίο έχει προσχωρήσει και η Ευρωπαϊκή Ένωση, και τις σχετικές κοινοτικές οδηγίες και ανακοινώσεις (βλ. ανωτέρω σκ. 18 - 21) ρυθμίζονται διεξοδικά οι όροι παροχής ασφαλιστικών υπηρεσιών από τους ECAs, ώστε να αποφεύγονται τα αθέμιτα επιλεκτικά πλεονεκτήματα και οι μη επιτρεπόμενες κρατικές ενισχύσεις, που οδηγούν σε στρεβλώσεις της αγοράς και αθέμιτο ανταγωνισμό (βλ. ενδεικτικά άρθρο 3 της 2021/C 497/02 ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 107 παρ. 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη βραχυπρόθεσμη ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων). Εξάλλου, η δραστηριότητα των εν λόγω οργανισμών δεν διέπεται από τις διατάξεις που εφαρμόζονται στις ιδιωτικές ασφαλιστικές επιχειρήσεις [βλ. ν. 4364/2016, με τον οποίο μεταφέρθηκαν στο εθνικό δίκαιο οι διατάξεις της οδηγίας 2009/138/EK για την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (*Solvency II*), βλ. ανωτέρω σκ. 21], αφού οι εργασίες ασφαλίσεως εξαγωγικών πιστώσεων για λογαριασμό ή με την εγγύηση του Κράτους ή όταν το Κράτος είναι ο ασφαλιστής ρητώς εξαιρούνται από τις ρυθμίσεις του ν. 4364/2016 [βλ. επί των προΐσχυουσών οδηγιών

(73/239/ΕΟΚ, 87/343/ΕΟΚ κ.λπ.), στις οποίες περιλαμβάνεται η ίδια ρύθμιση, ΔΕΚ απόφ. της 18.4.1991, C-63/89, Assurances du crédit et Compagnie belge d'assurance crédit SA, σκ. 6, 15-20]. Για τον λόγο δε αυτόν, όπως βεβαιώνεται σχετικώς με την .../2026 επιστολή της εταιρείας προς το Δικαστήριο, η ECG, ως κρατικός οργανισμός ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων, δεν αδειοδοτείται από την Τράπεζα της Ελλάδος για την άσκηση των ασφαλιστικών υπηρεσιών που παρέχει, όπως οι ιδιωτικές ασφαλιστικές επιχειρήσεις, οι οποίες, επίσης, δραστηριοποιούνται στο πεδίο της ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων, και δεν υπόκειται στις ίδιες με αυτές υποχρεώσεις που απορρέουν από τις ρυθμίσεις των ως άνω οδηγιών, όπως επί παραδείγματι της δημιουργίας συγκεκριμένων αποθεματικών. Τούτο δε διότι λόγω της σχέσης τους με το Κράτος δεν υφίσταται η ίδια ανάγκη προστασίας των ασφαλισμένων ή τρίτων (βλ. ΔΕΚ απόφ. της 18.4.1991, C-63/89, Assurances du crédit et Compagnie belge d'assurance crédit SA, σκ.21)

34. Ο ελληνικός οργανισμός ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων λειτουργούσε ανέκαθεν ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου άρρηκτα συνδεδεμένο με το Ελληνικό Δημόσιο, στο οποίο ανήκε εξ ολοκλήρου. Τελούσε αρχικά υπό την εποπτεία του Υπουργού Εμπορίου και στη συνέχεια του Υπουργού Εξωτερικών και απολάμβανε αντίστοιχα με το Ελληνικό Δημόσιο προνόμια, φορολογικές απαλλαγές και ατέλειες, αλλά και την κρατική εγγύηση, αρχικά για το σύνολο των υποχρεώσεών του και, στη συνέχεια, μετά την τροποποίηση του άρθρου 12 του ν. 1796/1988 με τις διατάξεις του άρθρου 42 παρ. 5 του ν. 3427/2005, σε συμμόρφωση με την 2021/C 497/02 ανακοίνωση της Επιτροπής (βλ. ανωτέρω σκ. 15), αποκλειστικά για τις ασφαλίσεις, αντασφαλίσεις και εγγυήσεις στο πεδίο των μη εμπορεύσιμων κινδύνων. Με τον ν. 4918/2022 ο ΟΑΕΠ μετατράπηκε σε ανώνυμη εταιρεία. Στόχος των νέων ρυθμίσεων ήταν ο εκσυγχρονισμός του οργανισμού, η επέκταση των υπηρεσιών του σε νέα προϊόντα, στα πρότυπα των ECAs, και η επίτευξη της μέγιστης δυνατής ευελιξίας για την αποτελεσματικότερη επίτευξη του σκοπού του, ο οποίος παραμένει η ενίσχυση της εξαγωγικής δραστηριότητας της χώρας. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στο άρθρο τέταρτο του Καταστατικού του, το οποίο εγκρίθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4918/2022, «η εταιρεία προσφέρει χρηματοοικονομικά εργαλεία για την ανάπτυξη της εξαγωγικής δραστηριότητας της ελληνικής επιχειρηματικότητας. Η εταιρεία λειτουργεί σύμφωνα με το διεθνές και ενωσιακό δίκαιο και τις διεθνείς συμφωνίες που διέπουν τους οργανισμούς ή τις εταιρείες εξαγωγικών πιστώσεων. (...) Η δραστηριότητά της καλύπτει (...) κάθε είδους πράξεις που συνδέονται με την εξαγωγική δραστηριότητα και τη διεθνοποίηση των ελληνικών επιχειρήσεων. Η εταιρεία έχει ως σκοπό (...) την προώθηση της εξαγωγικής πολιτικής της χώρας». Η ECG παρέχει ασφαλίσεις, αντασφαλίσεις και εγγυήσεις για πολιτικούς, οικονομικούς και εμπορικούς κινδύνους,

δραστηριοποιούμενη στον τομέα τόσο των εμπορεύσιμων όσο και των μη εμπορεύσιμων κινδύνων.

35. Σύμφωνα με την 2021/C 497/02 (O.J. EC C 497/2/10.12.2021) ανακοίνωση της Επιτροπής, ως εμπορεύσιμοι κίνδυνοι ορίζονται οι ασφαλιστικοί κίνδυνοι με μέγιστη διάρκεια έως δύο έτη και αποκλειστικά εντός των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των χωρών του ΟΟΣΑ. Στο πεδίο αυτό, υπάρχει επαρκώς ανεπτυγμένος ανταγωνισμός και δραστηριοποιούνται και ιδιώτες ασφαλιστές, λόγω του ήσσονος κινδύνου ασφάλισης. Αντιθέτως, το πεδίο των «μη εμπορεύσιμων κινδύνων», ήτοι των κινδύνων σε χώρες εκτός της Ένωσης και του ΟΟΣΑ ή διάρκειας μεγαλύτερης των δύο (πλέον) ετών, δεν αποτελεί ανεπτυγμένη αγορά, καθώς οι σχετικοί κίνδυνοι δεν καλύπτονται επαρκώς από τους ιδιώτες ασφαλιστές, για τον λόγο δε αυτόν επιτρέπεται υπό όρους και η κρατική παρέμβαση (βλ. ανωτέρω σκέψη 20, ανακοίνωση 2021/C 497/02, ιδίως παρ. 4.2 σχετικά με την έννοια των «προσωρινά μη εμπορεύσιμων κινδύνων», και σκέψη 15, αιτιολογική έκθεση ν. 3427/2005 σχετικά με την τροποποίηση του άρθρου 12 του ν. 1796/1988). Όπως δε χαρακτηριστικά αναφέρεται για το ζήτημα αυτό στην απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 25.6.2015, T-305/13, που αφορά στον ομόλογο ιταλικό κρατικό οργανισμό ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων SACE SpA, στον οποίο επιβλήθηκαν κυρώσεις από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή λόγω μη επιτρεπόμενων κρατικών ενισχύσεων προς τη θυγατρική του SACE BT, «η αποστολή της SACE είναι να διατηρεί και να προωθεί την ανταγωνιστικότητα της ιταλικής οικονομίας, κυρίως όσον αφορά τους μη εμπορεύσιμους κινδύνους κατά τον ορισμό της ανακοινώσεως για την ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων, λειτουργώντας συνεπώς σε έναν τομέα που δεν θεωρείται ότι υπόκειται στις κανονικές συνθήκες ανταγωνισμού στην αγορά» (βλ. σκ. 64 της εν λόγω απόφασης) και «η αποστολή γενικού συμφέροντος, που περιλαμβάνει ρητώς την κάλυψη, μεταξύ άλλων, κινδύνων που ορίζονται ως εμπορεύσιμοι κίνδυνοι στην ανακοίνωση για την ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων (...) και η οποία αναφέρεται επιπλέον στην παροχή υπηρεσιών ασφαλίσεως υπό τους όρους της αγοράς όσον αφορά πράξεις στρατηγικού συμφέροντος για την ιταλική οικονομία, υπερβαίνει την απλή αποστολή της καλύψεως των μη εμπορεύσιμων κινδύνων, η οποία δεν εμπίπτει στον ανταγωνιστικό τομέα» (βλ. σκ. 67 της εν λόγω απόφασης).

36. Με βάση όσα προαναφέρθηκαν, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι η ECG εξυπηρετεί προδήλως σκοπούς γενικού συμφέροντος, γεγονός άλλωστε που δεν αμφισβητείται και από τους διαδίκους, καθώς, όπως σαφώς προκύπτει από τους καταστατικούς της σκοπούς, αποστολή της είναι να συμβάλλει στην ενίσχυση της ελληνικής επιχειρηματικότητας, στην αύξηση της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και στην προώθηση της εξαγωγικής πολιτικής της χώρας. Συνεπώς, πρέπει να διαπιστωθεί

περαιτέρω αν οι σκοποί αυτοί, που η ECG εξυπηρετεί, έχουν εμπορικό ή μη χαρακτήρα.

37. Σύμφωνα με τη σχετική νομολογία του ΔΕΕ (βλ. ανωτέρω σκ. 10), προκειμένου να διαπιστωθεί αν οι ανάγκες γενικού συμφέροντος που καλύπτει ένας φορέας είναι ή δεν είναι βιομηχανικού – εμπορικού χαρακτήρα, λαμβάνεται υπόψη το σύνολο των νομικών και πραγματικών δεδομένων και συνθηκών υπό τις οποίες λειτουργεί και ασκεί τις δραστηριότητες του, και κυρίως η ύπαρξη ανταγωνισμού στο πεδίο στο οποίο δραστηριοποιείται (βλ. ανωτέρω σκ. 11). Περαιτέρω, λόγω του επιδιωκόμενου σκοπού των οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων και για λόγους ασφάλειας του δικαίου, αν ένας φορέας ασκεί ταυτοχρόνως δραστηριότητες εμπορικού – βιομηχανικού και μη εμπορικού – βιομηχανικού χαρακτήρα, ακόμη και αν η εξυπηρέτηση των τελευταίων (ήτοι των αναγκών μη εμπορικού – βιομηχανικού χαρακτήρα) αντιπροσωπεύει ασήμαντο τμήμα των δραστηριοτήτων του, θεωρείται για το σύνολο της δραστηριότητάς του αναθέτουσα αρχή και υπάγεται στις περί δημοσίων συμβάσεων οδηγίες (βλ. ανωτέρω σκ. 12).

38. Με βάση όσα προαναφέρθηκαν (βλ. ανωτέρω σκ. 35), η ECG ασκεί τις δραστηριότητες της στο πεδίο της ασφάλισης εμπορεύσιμων κινδύνων υπό συνθήκες ανεπτυγμένου ανταγωνισμού, δοθέντος ότι, σύμφωνα και με τα στοιχεία που προσκομίστηκαν, οι ιδιώτες ασφαλιστές παρέχουν στην Ελλάδα υπηρεσίες ασφάλισης εμπορεύσιμων κινδύνων, λόγω του ήσσονος κινδύνου που παρατηρείται στη σχετική αγορά εν συγκρίσει με την αγορά των μη εμπορεύσιμων κινδύνων. Στο πεδίο, ωστόσο, των μη εμπορεύσιμων κινδύνων, όπως ορθώς έκρινε το Κλιμάκιο και συνομολογείται και από την προσφεύγουσα, ο ανταγωνισμός είναι περιορισμένος, για τον λόγο δε αυτόν προβλέπεται στο άρθρο 1 του ν. 4918/2022 και στο άρθρο ενδέκατο του Καταστατικού της η δυνατότητα κρατικής εγγύησης. Εξάλλου, το γεγονός ότι η σχετική ρύθμιση δεν έχει ενεργοποιηθεί μέχρι σήμερα και δη κατά τον κρίσιμο χρόνο της διενέργειας του ανοικτού διαγωνισμού για την προμήθεια πληροφοριακών συστημάτων που προκηρύχθηκε με την 1/17.3.2023 διακήρυξη, δεν ασκεί επιρροή, καθόσον αρκεί για τον χαρακτηρισμό της δραστηριότητάς της στο πεδίο αυτό ως μη εμπορικής το γεγονός ότι στον συγκεκριμένο τομέα επικρατούν ανεπαρκείς συνθήκες ανταγωνισμού.

39. Περαιτέρω, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η ασφάλιση μη εμπορεύσιμων κινδύνων αντιπροσωπεύει μη αμελητέο τμήμα των δραστηριοτήτων της εταιρείας, δοθέντος ότι, όπως αναφέρεται στο .../2026 έγγραφο της ECG προς το Δικαστήριο, από την κατανομή κινδύνων των ασφαλιστηρίων συμβολαίων της, για τα έτη 2024 και 2025, προκύπτει ότι το 28% των ασφαλιστηρίων συμβολαίων της εταιρείας, για το έτος 2024, και το 20% των ασφαλιστηρίων συμβολαίων, για το έτος 2025, αφορούσε αποκλειστικά στην κάλυψη μη εμπορεύσιμων κινδύνων. Το αντίστοιχο

ποσοστό ασφαλιστηρίων συμβολαίων για την κάλυψη εμπορεύσιμων κινδύνων ήταν 30%, για το έτος 2024, και 37%, για το έτος 2025. Εξάλλου, τα συμβόλαια που κάλυπταν ταυτόχρονα και τις δύο κατηγορίες κινδύνων ανέρχονταν, για το έτος 2024, σε ποσοστό 42% και, για το έτος 2025, σε 43%. Αντίστοιχη είναι και η αναλογία μεταξύ εμπορεύσιμων και μη εμπορεύσιμων κινδύνων ως προς τα έσοδα της εταιρείας από ασφάλιστρα κατά τα ίδια έτη (βλ. το 196/2026 έγγραφο της εταιρείας προς το Ελεγκτικό Συνέδριο).

40. Ειδικά ως προς το ζήτημα της κρατικής εγγύησης για μη εμπορεύσιμους κινδύνους, το Δικαστήριο επισημαίνει επίσης ότι πράγματι, όπως προκύπτει από το 2/25642/0025/23.3.2026 έγγραφο της Διεύθυνσης Κρατικών Εγγυήσεων και Κίνησης Κεφαλαίων της Γενικής Διεύθυνσης Θησαυροφυλακίου και Δημοσιονομικών Κανόνων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, δεν έχει ενεργοποιηθεί μέχρι σήμερα η κρατική εγγύηση, καθώς δεν έχει εκδοθεί η υπουργική απόφαση για τον καθορισμό του ύψους και των όρων παροχής της, σύμφωνα με την εξουσιοδοτική διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 1 του ν. 4918/2022. Ωστόσο, διατηρείται σε ισχύ, με τη μεταβατική ρύθμιση του άρθρου 3 του ν. 4918/2022, το π.δ. 138/2000 και υφίσταται για την εταιρεία η δυνατότητα πρόσβασης στο Εγγυοδοτικό Κεφάλαιο, ύψους 1,47 δισεκατομμυρίων ευρώ, του πρώην ΟΑΕΠ. Τούτο δε παρά το γεγονός ότι, όπως επίσης βεβαιώνεται στο ίδιο ως άνω έγγραφο της Διεύθυνσης Κρατικών Εγγυήσεων και Κίνησης Κεφαλαίων, «έως σήμερα δεν έχει εγγραφεί στον κρατικό προϋπολογισμό πίστωση που να αφορά την προβλεπόμενη από την ως άνω παράγραφο 5 του άρθρου 1 του ν. 4918/2022 εγγύηση του ΕΔ, καθώς επίσης δεν έχει πραγματοποιηθεί πληρωμή στον σχετικό με την εν λόγω εγγύηση Αναλυτικό Λογαριασμό Εξόδων (ΑΛΕ) του κρατικού προϋπολογισμού 2390108003 με τίτλο “Πληρωμές για υποχρεώσεις του Δημοσίου από καταπτώσεις εγγυήσεων του Οργανισμού Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων (Ο.Α.Ε.Π.) (άρθρο 12 του ν. 1796/88)”». Επισημαίνεται, πάντως, ότι με την 1Α/2024 διακήρυξη ανοικτού διαγωνισμού, η οποία αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της εταιρείας, προκηρύχθηκε ανοικτός διαγωνισμός με τίτλο «Μοντέλο κρατικής εγγύησης και τιμολόγησης προϊόντων Ελληνικής Εταιρείας Εξαγωγικών Πιστώσεων», με αντικείμενο την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών (οικονομοτεχνικών, νομικών, αναλογιστικών, εταιρικής διακυβέρνησης κ.λπ.) για την πρόταση κατάλληλου σχήματος κρατικής εγγύησης για τις δραστηριότητες της εταιρείας και την κατάρτιση σχετικής σύμβασης με το Ελληνικό Δημόσιο.

41. Τέλος, επί του ειδικότερου ισχυρισμού της προσφεύγουσας ότι η κρατική εγγύηση, όταν ενεργοποιηθεί, θα παρέχεται έναντι προμήθειας, το ύψος της οποίας θα καθορίζεται με όρους αγοράς, και ότι, επομένως, δεν θα παρέχει κάποιου είδους πλεονέκτημα στην εταιρεία έναντι των λοιπών

ιδιωτών ασφαλιστών, πέραν του ότι προβάλλεται αλυσιτελώς για τους λόγους που προαναφέρθηκαν, το Δικαστήριο επισημαίνει και τα ακόλουθα: Από την επισκόπηση των ρυθμίσεων του Κεφαλαίου Β' του ν. 4549/2018 «Παροχή της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου για τη χορήγηση δανείων, πιστώσεων» (Α' 105) προκύπτει ότι η εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου χορηγείται κατόπιν απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, σε ημεδαπά ή αλλοδαπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, οργανισμούς ή κοινοπραξίες αυτών και οργανισμούς δημοσίου δικαίου για δάνεια, εγγυητικές επιστολές, αντεγγυήσεις, πιστώσεις και κάθε άλλο χρηματοδοτικό εργαλείο υπέρ φυσικών προσώπων και ιδιωτικών επιχειρήσεων. Γενικά, η κρατική εγγύηση χορηγείται σε ειδικές περιπτώσεις για την εξυπηρέτηση σκοπών δημοσίου συμφέροντος, όπως η ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας, η σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος, η στήριξη επιχειρήσεων, η ενίσχυση των επενδύσεων ή η άσκηση κοινωνικής πολιτικής, και όχι προς ιδιωτικό όφελος (βλ. συναφώς άρθρο 126 ν. 4270/2014, άρθρο 91 ν. 4549/2018 και αιτιολογική έκθεση ν. 4549/2018, σελ. 357 επ.). Χορηγείται δε σε όλες τις περιπτώσεις έναντι προμήθειας, προς αντιστάθμιση του κινδύνου που το Δημόσιο αναλαμβάνει, ενώ για τον υπολογισμό του ύψους της προμήθειας εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις του άρθρου 93 του ν. 4549/2018 και το σχετικό ειδικό ενωσιακό και εθνικό κανονιστικό πλαίσιο, υπό την επιφύλαξη των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του πρωτογενούς και παράγωγου ενωσιακού δικαίου περί κρατικών ενισχύσεων (βλ. άρθρο 92 ν. 4549/2018).

42. Έτερο κρίσιμο κριτήριο για τη διάγνωση του εμπορικού ή μη χαρακτήρα των αναγκών γενικού συμφέροντος που καλύπτει ένας δημόσιος φορέας είναι η επιδίωξη ή μη κερδοσκοπικού σκοπού (βλ. ανωτέρω σκ. 10). Ως προς το ζήτημα αυτό, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι η λειτουργία της εταιρείας αποβλέπει στην επιδίωξη κατά κύριο λόγο κερδοσκοπικού σκοπού, παρά τα περί του αντιθέτου προβαλλόμενα. Η ECG λειτουργεί με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, διότι υποχρεούται σχετικώς από το ισχύον διεθνές και ενωσιακό κανονιστικό πλαίσιο για λόγους αποφυγής των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, αυτό, ωστόσο, δεν συνεπάγεται κατανάγκην ότι η λειτουργία της αποσκοπεί στο κέρδος. Τούτο, μάλιστα, ουδόλως αναφέρεται στις καταστατικές της διατάξεις και στην αιτιολογική έκθεση του ν. 4918/2022, παρά τη ρητή αναφορά σε άσκηση εμπορικής δραστηριότητας. Αντιθέτως, στο άρθρο δέκατο του Καταστατικού της, στην παρ. 2, προβλέπεται ότι «τα έσοδα της Εταιρείας χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο για την εξυπηρέτηση του σκοπού της». Τούτο σημαίνει ότι το κέρδος που η εταιρεία αποκομίζει από την οικονομική της δραστηριότητα δεν διατίθεται στους μετόχους της, ήτοι στο Ελληνικό Δημόσιο, αλλά εντάσσεται λειτουργικά στον σκοπό δημοσίου συμφέροντος

για την εξυπηρέτηση του οποίου έχει συσταθεί, μέσω της δημιουργίας αποθεματικού, της πραγματοποίησης επενδύσεων και της βελτίωσης των όρων παροχής των προσφερόμενων υπηρεσιών (άρθρο 14^ο του Καταστατικού της). Με τον τρόπο δε αυτόν διασφαλίζεται η βιωσιμότητα της εταιρείας για τη συνέχιση της εξυπηρέτησης του ίδιου σκοπού και η αποτελεσματική εκπλήρωση της αποστολής της [πρβλ. ΔΕΕ απόφ. της 16.10.2003, C - 283/00, Επιτροπή κατά Βασιλείου της Ισπανίας (Siepsa), σκ. 88, ΣτΕ 272/2024 (ΙΦΕΤ), σκ. 18)]. Επομένως, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι η επίτευξη κέρδους συνιστά τον πρωταρχικό ή τον κύριο στόχο της λειτουργίας της ECG. Αντιθέτως, οι στόχοι της προεχόντως συνίστανται στην υποστήριξη της ελληνικής επιχειρηματικότητας και στην προώθηση της εξαγωγικής πολιτικής της χώρας.

43. Λαμβάνοντας τα ανωτέρω υπόψη και το γεγονός ότι, κατά την πάγια νομολογία του ΔΕΕ, η έννοια του οργανισμού δημοσίου δικαίου -την οποία υιοθετεί το Ελεγκτικό Συνέδριο, προκειμένου να κρίνει αν ένα ν.π. υπάγεται στον έλεγχό του κατ' άρθρο 98.1. β' του Συντάγματος (βλ. σκέψη 6 της παρούσας)- τυγχάνει λειτουργικής και ευρείας ερμηνείας (βλ. ανωτέρω σκ. 8), το Δικαστήριο κρίνει ότι η ECG καλύπτει ανάγκες γενικού συμφέροντος μη εμπορικού – βιομηχανικού χαρακτήρα, καθώς πρόκειται για ανάγκες τις οποίες επιλέγει να ικανοποιήσει το ίδιο το κράτος και επί των οποίων επιθυμεί να διατηρήσει καθοριστική επιρροή (βλ. σχετική νομολογία ΔΕΕ ανωτέρω σκ. 9), και τις οποίες η ECG ασκεί, τουλάχιστον κατά ένα τμήμα αυτών, υπό συνθήκες περιορισμένου ανταγωνισμού, ενώ, περαιτέρω, ο σκοπός της εταιρείας, για το σύνολο της δραστηριότητάς της, δεν είναι κερδοσκοπικός. Με τα δεδομένα αυτά, συντρέχει το πρώτο κριτήριο της υποπ. 4 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016 για τον χαρακτηρισμό της ως οργανισμού δημοσίου δικαίου, παρά τα περί του αντιθέτου προβαλλόμενα με τον πρώτο λόγο της υπό κρίση προσφυγής και της υπέρ αυτής ασκηθείσας παρέμβασης.

44. Μετά και τις ανωτέρω παραδοχές, οι λοιποί ισχυρισμοί (βλ. ανωτέρω σκ. 27) που προβάλλονται από την προσφεύγουσα εταιρεία και την παρεμβαίνουσα ένωση είναι στο σύνολό τους απορριπτέοι, ως αλυσιτελώς προβαλλόμενοι. Επί των ισχυρισμών αυτών, το Δικαστήριο προβαίνει επίσης και στις ακόλουθες επισημάνσεις:

45. Η εταιρεία εξαιρείται, με βάση τη διάταξη του άρθρου 1 του ν. 4918/2022, από τις διατάξεις που διέπουν τον δημόσιο τομέα της χώρας. Ωστόσο, σύμφωνα και με το 42908 ΕΞ 2026/12.3.2026 έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσιονομικών Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών (Γενικό Λογιστήριο του Κράτους), εμπίπτει στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, αφού σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 περ. γ' υποπερ. 2 του ν. 3492/2006 «οργάνωση συστημάτων ελέγχου για τη διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης του κρατικού προϋπολογισμού και των εκτός κρατικού προϋπολογισμού φορέων και άλλες διατάξεις» (Α'

210), σε αυτόν ανήκουν, μεταξύ άλλων, και όλα τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, στα οποία το Ελληνικό Δημόσιο συμμετέχει σε ποσοστό τουλάχιστον 50% του μετοχικού τους κεφαλαίου. Όπως δε αναφέρεται επιπλέον στο ως άνω έγγραφο, η ECG συμπεριλαμβάνεται ρητά στους ελεγχόμενους από την ως άνω Γενική Διεύθυνση φορείς, σύμφωνα με την εκδοθείσα, δυνάμει της εξουσιοδοτικής διάταξης του άρθρου 3 του ν. 3492/2006, 81087 ΕΞ 2025/13.5.2025 απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εξωτερικών (Β' 2335), όπως και με την προηγούμενη όμοια 81093 ΕΞ 2020 ΚΥΑ (Β' 3220). Τούτο σημαίνει ότι η ως άνω Γενική Διεύθυνση έχει αρμοδιότητα άσκησης ελέγχου επί της εκτέλεσης του προϋπολογισμού της ECG, καθώς και στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου, ενώ προβλέπεται και η επιβολή κυρώσεων, σε περίπτωση παραβάσεων (βλ. άρθρο 2 ν. 3492/2006 και ΣτΕ 1200/2025). Περαιτέρω, η ECG εμπίπτει στην ελεγκτέα ύλη της Υπηρεσίας Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στον Τομέα Εξωτερικών, σύμφωνα με το άρθρο 9 και το Παράρτημα ΙΙΙ του Κανονισμού Εσωτερικής Λειτουργίας των Υπηρεσιών Διοίκησης και Ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο οποίος εγκρίθηκε με την ΦΓ8/36878/30.6.2025 απόφαση της Ολομέλειάς του (Β' 4257/5.8.2025). Τέλος, αναφορικά με το προσωπικό της εταιρείας, ορίζεται μεν στο άρθρο 1 του ν. 4918/2022 ότι δεν εφαρμόζονται στην εταιρεία οι ρυθμίσεις για το προσωπικό του δημοσίου τομέα και ο ν. 4354/2015 για το ενιαίο μισθολόγιο. Ωστόσο, επισημαίνεται ότι είναι δυνατό φορείς του δημοσίου τομέα να εξαιρούνται από τις διατάξεις του ΑΣΕΠ (βλ. σχετικώς άρθρο 2 παρ. 4 ν. 4765/21, Α' 6). Εξάλλου, στο άρθρο δωδέκατο του Καταστατικού της ECG προβλέπεται η υποχρέωση της εταιρείας κατά την πρόσληψη προσωπικού αορίστου χρόνου να αποστέλλει την προκήρυξη για έλεγχο στο ΑΣΕΠ, το οποίο μπορεί να εγκρίνει ή τροποποιεί αυτήν εντός ορισμένης προθεσμίας, άλλως τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη του, ενώ για έλεγχο νομιμότητας αποστέλλονται και οι πίνακες προσληπτέων και απορριπτέων. Επίσης, στο ίδιο άρθρο προβλέπεται η διαδικασία πλήρωσης θέσεων επιπέδου ευθύνης κατόπιν δημόσιας προκήρυξης.

46. Προβάλλεται από την προσφεύγουσα και την παρεμβαίνουσα ότι η εταιρεία λειτουργεί βάσει αμιγώς ιδιωτικοοικονομικών κριτηρίων και ότι από το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο και τις καταστατικές της διατάξεις δεν προβλέπεται υποχρέωσή της να παρέχει υπηρεσίες ασφάλισης κατ' εντολήν του Ελληνικού Δημοσίου ή εν είδει καθολικής υπηρεσίας και να καλύπτει το κενό που υφίσταται στον τομέα της ασφάλισης μη εμπορεύσιμων κινδύνων. Ωστόσο, από τη νομολογία του ΔΕΕ δεν τίθεται τέτοια προϋπόθεση, προκειμένου να γίνει δεκτό ότι ένας φορέας καλύπτει ανάγκες γενικού συμφέροντος μη εμπορικού χαρακτήρα, ασχέτως του αν η κατ' εντολήν παροχή υπηρεσιών θα συνιστούσε κρατική παρέμβαση, που θα υποδήλωνε τον μη εμπορικό χαρακτήρα των αναγκών αυτών (πρβλ. ΣτΕ 272/2024 σκ. 16). Επίσης, ναι μεν η εταιρεία φέρει τις συνδεδεμένες με την

άσκηση της δραστηριότητάς της ζημίες και τυπικά είναι δυνατό να πτωχεύσει, λαμβανομένου, ωστόσο, υπόψη του σκοπού της και της σημασίας της για το ελληνικό εξαγωγικό εμπόριο και την ενίσχυση της ελληνικής επιχειρηματικότητας, είναι αμφίβολο αν το Ελληνικό Δημόσιο, ως μοναδικός μέτοχος, θα επέτρεπε να πτωχεύσει (πρβλ. ΣτΕ 272/2024 σκ. 18).

47. Σε σχέση με τους ισχυρισμούς των διαδίκων ότι η ECG εξαιρέθηκε με τον ν. 4918/2022 από τις διατάξεις περί δημοσίων συμβάσεων του ν. 4412/2016, καταρχάς, επισημαίνεται ότι η υπαγωγή των συμβάσεων που συνάπτει ένας φορέας, λόγω της ιδιότητάς του ως νομικού προσώπου εξομοιούμενου με το Ελληνικό Δημόσιο, στον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι έτερο ζήτημα από το ζήτημα των εφαρμοστέων στις συμβάσεις αυτές εθνικών και ενωσιακών διατάξεων. Ανεξαρτήτως αυτού, η παρέκκλιση από τις διατάξεις του ν. 4412/2016 τελεί ρητά, σύμφωνα με το άρθρο δέκατο έβδομο του Καταστατικού της εταιρείας, υπό την επιφύλαξη του ενωσιακού δικαίου (βλ. συναφώς και αιτιολογική έκθεση ν. 4819/2022, σκ. 17, όπου αναφέρεται ότι η εταιρεία δεν υπάγεται στο κανονιστικό πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων, «όπως ισχύει στην εθνική νομοθεσία»). Τούτο σημαίνει ότι ο εθνικός νομοθέτης επέτρεψε μεν, στο πλαίσιο της ευχέρειας που διαθέτει, η εταιρεία να μπορεί καταρχάς να παρεκκλίνει από τις εθνικές ρυθμίσεις περί δημοσίων συμβάσεων και αντί αυτών να εφαρμόζει τον οικείο Κανονισμό Προμηθειών, που εγκρίνεται από το Διοικητικό της Συμβούλιο. Οι ρυθμίσεις, ωστόσο, του Κανονισμού αυτού πρέπει σε κάθε περίπτωση, να τηρούν τις γενικές αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης, της αναλογικότητας και του υγιούς ανταγωνισμού, οι οποίες διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις, ανεξαρτήτως ποσού, κατά το ενωσιακό δίκαιο. Περαιτέρω, για τις συμβάσεις άνω των ορίων, όπως εν προκειμένω, που εμπίπτουν στο ρυθμιστικό πεδίο των ενωσιακών οδηγιών υπερισχύουν οι αναγκαστικού δικαίου διατάξεις αυτών, όπως έχουν μεταφερθεί στην εσωτερική έννομη τάξη, και, επομένως, εφαρμόζεται ο Κανονισμός Προμηθειών της εταιρείας στο μέτρο που δεν εισάγει παρεκκλίσεις από τις διατάξεις αυτές (βλ. και ΣτΕ 1058/2025 σκ. 5). Απορριπτέος, εξάλλου, τυγχάνει ο ισχυρισμός των διαδίκων ότι, εφόσον η εταιρεία λειτουργεί βάσει ιδιωτικοοικονομικών κριτηρίων, ήτοι ως ιδιώτης, δεν υπάγεται στο δίκαιο περί δημοσίων συμβάσεων. Και τούτο διότι, πέραν του ότι, όπως ήδη κρίθηκε (βλ. ανωτέρω σκ. 42), το στοιχείο αυτό δεν είναι καθοριστικό για τον χαρακτηρισμό της ως οργανισμού δημοσίου δικαίου, το γεγονός ότι υποχρεούται, ως κρατικός οργανισμός ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων, βάσει του Διακανονισμού του ΟΟΣΑ και των ενωσιακών οδηγιών και ανακοινώσεων που προαναφέρθηκαν, να λειτουργεί βάσει ιδιωτικοοικονομικών κριτηρίων κατά την παροχή των ασφαλίσεων, αντασφαλίσεων, εγγυήσεων και συναφών υπηρεσιών, δεν συνεπάγεται ότι

λειτουργεί με τα ίδια κριτήρια και στο πεδίο της ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, όταν ο ίδιος δηλαδή λαμβάνει υπηρεσίες ή προμηθεύεται αγαθά και αναθέτει την υλοποίηση έργων. Ο σκοπός δε των ενωσιακών οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων είναι ανάλογος με εκείνον που διέπει τις ρυθμίσεις στο πεδίο της ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων, ήτοι ο αποκλεισμός του ενδεχομένου ένας οργανισμός, ο οποίος χρηματοδοτείται ή ελέγχεται από το κράτος, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου, να καθορίζει τη στάση του βάσει εκτιμήσεων μη οικονομικής φύσεως (βλ. ενδεικτικά ΔΕΕ απόφ. της 27.2.2003, C-373/00, Adolf Truley, σκ. 41 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Τέλος, αν και προσκομίζεται βεβαίωση του ισπανικού ομόλογου οργανισμού «CESCE» περί μη υπαγωγής του στις ρυθμίσεις της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, επισημαίνεται ότι στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντοπίζονται διακηρύξεις της ομόλογης ιταλικής εταιρείας SACE SRV. Η εταιρεία αυτή είναι μέλος του ομίλου SACE (που αποτελείται από τις εταιρείες SACE BT, SACE FCT και SACE SRV, βλ. ιστοσελίδα ομίλου SACE), και διενεργεί τις διαδικασίες προμηθειών του ομίλου (βλ. ενδεικτικά διακηρύξεις με αριθμούς δημοσιεύσεως στο TED 866113-2025, 858970-2025, 857289-2025, 636042-2025, 521625-2025 κ.α.). Όπως δε αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση του ν. 4918/2022 (σελ. 23), ο ιταλικός κρατικός οργανισμός ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων «SACE» αποτέλεσε τον ομόλογο ευρωπαϊκό οργανισμό στο πρότυπο του οποίου στηρίχθηκε η μετατροπή του ΟΑΕΠ σε ανώνυμη εταιρεία με τον ν. 4918/2022, δοθέντος ότι η εν λόγω εταιρεία ανέλαβε την εκπόνηση της μελέτης σκοπιμότητας για τον μετασχηματισμό και την αναδιοργάνωση του ΟΑΕΠ, που προκηρύχθηκε με την με αριθμό ΑΔΑΜ:20PROC 006555512 διακήρυξη του ΟΑΕΠ [βλ. την 2115/19.6/2020 απόφαση του ΔΣ του ΟΑΕΠ, συνεδρίαση 775/4.6.2020 θέμα 3° (ΑΔΑ: ΩΥΤΣ469ΗΞ0-ΥΒΩ)], περί κατακύρωσης της σύμβασης στην εταιρεία SACE].

48. Με τον δεύτερο προβαλλόμενο, κατ' ερμηνεία του δικογράφου της προσφυγής, λόγο, η προσφεύγουσα εταιρεία, αλλά και η υπέρ αυτής παρεμβαίνουσα ένωση ισχυρίζονται ότι δεν πληρούνται ούτε το τρίτο, σωρευτικά απαιτούμενο κριτήριο της διάταξης του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 4 του ν. 4412/2016, προκειμένου η ECG να χαρακτηριστεί ως οργανισμός δημοσίου δικαίου, δηλαδή η ύπαρξη στενής σχέσης εξάρτησης με δημόσιο φορέα. Επί του λόγου αυτού, λεκτέα τα ακόλουθα: Από την επισκόπηση των καταστατικών ρυθμίσεων της εταιρείας δεν προκύπτει το στοιχείο της ενεργού συμμετοχής και παρέμβασης του κράτους στην λήψη αποφάσεων κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων της ECG, ήτοι δεν αποδεικνύεται η ύπαρξη ενεργητικού διαχειριστικού ελέγχου, ο οποίος περιστέλλει τη διαχειριστική αυτονομία της εταιρείας [βλ. ΔΕΕ απόφ. της 3.2.2021, στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-155/19 και C-156/19, Federazione Italiana Giuoco Calcio (FIGC), σκ. 75]. Τούτο δε παρά την υποχρέωση ενημέρωσης

του εποπτεύοντος Υπουργού μία φορά το τρίμηνο για τις δραστηριότητες της εταιρείας (βλ. άρθρο δέκατο όγδοο παρ. 4 περ. δ' του Καταστατικού της εταιρείας) και τις αρμοδιότητες ελέγχου της Γενική Διεύθυνσης Δημοσιονομικών Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών που προαναφέρθηκαν (βλ. ανωτέρω σκ. 45). Δοθέντος, ωστόσο, ότι μοναδικός μέτοχος της ECG είναι το Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο διαθέτει το σύνολο των δικαιωμάτων ψήφου στη Γενική Συνέλευση, και ότι, σύμφωνα με το άρθρο έβδομο του καταστατικού της εταιρείας, η Γενική Συνέλευση ορίζει όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και μάλιστα, μεταξύ αυτών, τον Πρόεδρο και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της εταιρείας, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι συντρέχει το κριτήριο της στενής σχέσης εξάρτησης από το Κράτος, λόγω του διορισμού άνω του ημίσεος των μελών της διοίκησης της ECG από τις κρατικές αρχές (βλ. ανωτέρω σκ. 13), οι δε περί του αντιθέτου προβαλλόμενοι ισχυρισμοί πρέπει να απορριφθούν.

49. Τέλος, οι προβληθέντες από την προσφεύγουσα ισχυρισμοί περί κινδύνου ακύρωσης της από 1.1.2023 σύμβασης με την παρεμβαίνουσα ένωση για την υλοποίηση πληροφοριακού συστήματος της εταιρείας, σε περίπτωση που κριθεί ότι μη νομίμως δεν υποβλήθηκε σε προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας, δεν μπορούν να οδηγήσουν σε κρίση περί εξαιρέσεως των συμβάσεων της ECG από τον προσυμβατικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στον οποίο εμπίπτουν όλοι οι εξομοιούμενοι με το Ελληνικό Δημόσιο οργανισμοί. Τέλος, ως προς τους ισχυρισμούς της εταιρείας περί δυσχερειών ανάθεσης συμβάσεων παροχής υπηρεσιών αντασφάλισης, εμπορικής πληροφόρησης κ.λπ. που θα ανακύψουν αν τηρηθούν οι περί δημοσίων συμβάσεων ενωσιακές διατάξεις, πέραν του ότι προβάλλονται αορίστως και αναποδείκτως όπως προαναφέρθηκε, επισημαίνεται ότι ο εθνικός νομοθέτης μπορεί να ρυθμίζει διαφορετικά τις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, εφόσον υπολείπονται των ορίων εφαρμογής των κοινοτικών οδηγιών και δεν παραβιάζονται οι γενικές αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων, της αναλογικότητας και του υγιούς ανταγωνισμού. Επιπλέον, οι ισχύουσες οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων παρέχουν στις αναθέτουσες αρχές τη δυνατότητα επιλογής μεταξύ περισσότερων διαδικασιών ανάθεσης, ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες τους. Άλλωστε, στον ιστότοπο της ECG αναρτώνται τακτικά διακηρύξεις ανοικτού διαγωνισμού με διάφορα αντικείμενα και μετά τη θέση σε ισχύ του ν. 4918/2022, στα οποία τηρούνται ως επί το πλείστον τα πρότυπα τεύχη των δημοσίων συμβάσεων. Ενδεικτικά αναφέρουμε την 1/2025 διακήρυξη ανοικτού διαγωνισμού για την ανάθεση του έργου «αντασφαλιστική κάλυψη όλων των βραχυπρόθεσμων κινδύνων που αναλαμβάνει πρωτασφαλιστικά η Ελληνική Εταιρεία Εξαγωγικών Πιστώσεων Α.Ε. εντός του πλαισίου της δραστηριότητάς της για το έτος 2026 με δικαίωμα επέκτασης για το έτος 2027».

50. Τέλος, απορριπτέοι ως αλυσιτελείς είναι οι προβαλλόμενοι από την παρεμβαίνουσα ένωση εταιρειών, αλλά και την προσφεύγουσα εταιρεία λόγοι περί συγγνωστής πλάνης των οργάνων της ECG, προεχόντως λόγω της φύσης του προσυμβατικού ελέγχου ως ελέγχου αντικειμενικής νομιμότητας της κρινόμενης κάθε φορά σύμβασης. Υπό την αντίθετη εκδοχή, θα ματαιωνόταν η αποτελεσματικότητα του ελέγχου αυτού (ΕλΣυν Ολ. 1100/2023 σκ. 27, Τμ. Μείζ. - Επτ. Σύνθ. 119/2020, Έβδ. Τμ. 2649/2020).

51. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω και μη προβαλλομένων ετέρων λόγων και ισχυρισμών, η υπό κρίση προσφυγή και η υπέρ αυτής ασκηθείσα παρέμβαση πρέπει να απορριφθούν και να διαταχθεί η κατάπτωση του καταβληθέντος από την προσφεύγουσα εταιρεία παραβόλου (βλ. άρθρο 310 παρ. 1 ν. 4700/2020).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προσφυγή ανάκλησης και την υπέρ αυτής ασκηθείσα παρέμβαση.

Δεν ανακαλεί την 55/2026 Πράξη του Ζ' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Διατάσσει την κατάπτωση του καταβληθέντος από την προσφεύγουσα παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε σε τηλεδιάσκεψη, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020, στις 20.4.2026.

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΜΑΡΙΑ ΒΛΑΧΑΚΗ**

**Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΠΑΡΕΔΡΟΣ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΠΡΑΣΙΑΝΑΚΗ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΖΕΝΟΥ**

Δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, στις 12 Μαΐου 2026.

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΜΑΡΙΑ ΒΛΑΧΑΚΗ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΖΕΝΟΥ**